

GEMEENTEBARENDRECHT

GROEN IN ZICHT

KADERNOTA RECREATIE IN DE GROENE BUITENRUIMTE

**GEMEENTE BARENDRECHT
2011**

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1.	Het belang van groene recreatie	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Waarom een visie op recreatie in de groene buitenruimte?	5
1.3	Uitgangspunten	5
1.4	Leeswijzer	6
Hoofdstuk 2.	Actoren, beleidskaders en ontwikkelingen	7
2.1	Overheidslagen en samenwerkingsverbanden	7
2.2	Rol gemeente Barendrecht	8
2.3	Projecten	8
Hoofdstuk 3.	Kenmerken en trends	11
3.1	Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen	11
3.2	Vrijtijdsbestedingsonderzoek	12
3.3	Leefstijlen	13
3.4	Recreatiemotieven	15
3.5	Behoeftes	15
Hoofdstuk 4.	Visie vanuit beleidsmatige context	17
4.1	Groen	17
4.2	Infrastructuur en bereikbaarheid	18
4.3	Economie	19
4.4	Duurzaamheid	20
4.5	Ruimtelijke Ordening	20
4.6	Gezondheid en welzijn	22
Hoofdstuk 5.	Recreatie in de groene buitenruimte in Barendrecht	24
5.1	Zuidrand	24
5.1.1	Recreatiegebied Oude Maas	24
5.1.2	Zuidpolder	26
5.1.3	Wevershoek	26
5.1.4	Jan Gerritsepolder	27
5.1.5	Carnisse Griende	28
5.2	Zuidelijk Randpark	29
5.3	Wijkparken	32
Hoofdstuk 6.	Toepassing	34
6.1	Financiën	34
6.2	Samenwerking	34
6.3	Communicatie	34
6.4	Kernboodschap	35
	Geraadpleegde bronnen	37
Bijlage I	Actoren en beleidskaders	
Bijlage II	Overzichtskartaal	

Hoofdstuk 1. Het belang van groene recreatie

Recreatie in de groene buitenruimte blijkt voor inwoners in belangrijke mate bij te dragen aan de kwaliteit van Barendrecht als woonplaats. Overzichtelijk aanbod, identiteit en regie op lokale en regionale ontwikkelingen dragen bij aan een sterke recreatieve infrastructuur en kwalitatief hoogwaardige groene buitenruimte die voorziet in de behoeften van onze inwoners.

1.1 Aanleiding

Barendrecht kenmerkt zich door groene randen, die zich lenen voor verschillende vormen van recreatie. De gemeente Barendrecht is een groeigemeente die inmiddels bijna 50.000 inwoners heeft. In relatief korte tijd is het aantal inwoners verdubbeld en is de samenstelling van de bevolking drastisch veranderd. De uitbreiding van Barendrecht is zo goed als voltooid, Carnisselande is een feit. Na de investeringen die zijn gedaan in stenen, ligt de nadruk meer op sociaal-maatschappelijke aspecten en het creëren van een prettig woonklimaat. Voor de ontwikkeling van Carnisselande was Barendrecht een gemeente met een voornamelijk dorps karakter. Met de komst van Carnisselande heeft Barendrecht een meer stedelijk karakter ontwikkeld en dito wensen en behoeften van inwoners. Vrijtijdsbesteding is hierin een belangrijk element. Uit het onderzoek naar de vrijetijdsbesteding van Barendrechters blijkt duidelijk dat vooral sport en recreatie Barendrecht aantrekkelijk maken om in te wonen. Door toenemende verstedelijking neemt de druk op de leefomgeving en de leefbaarheid steeds verder toe. Hoe willen we hiermee omgaan? Recreatieve, groene zones zijn zowel in ruimtelijke als in sociale zin van waarde en leveren als zodanig een belangrijke bijdrage in de kwaliteit van Barendrecht als gemeente om in te wonen, werken en de vrije tijd in door te brengen. Indirect heeft recreatie in de groene buitenruimte een positieve uitwerking op doelstellingen op het gebied van gezondheid, welzijn, duurzaamheid en economie. De keerzijde is de behoeftevraag, want wat wil de inwoner eigenlijk als het om recreatie in de groene buitenruimte gaat? In samenhang met diverse andere beleidsterreinen kunnen recreatie en recreatievoorzieningen in de groene buitenruimte van onschatbare waarde zijn voor de Barendrechtse samenleving. De voorliggende visie op recreatie in de groene buitenruimte is een document waarin de gemeente Barendrecht weergeeft wat het belang en de functie van recreatie in de groene buitenruimte is.

'Visie, Verbinding en Resultaat!'

In het collegeprogramma 2010-2014 'Visie, Verbinding en Resultaat!' staat het college een gunstig woon-, werk- en leefklimaat. De groene buitenruimte zorgt er mede voor dat Barendrecht zo'n fijne woonplaats is. Behoud van het karakter van de groene buitenruimte is één van de speerpunten. Daarnaast is duurzaamheid een 'groene' draad in het collegeprogramma. Duurzaamheid is onder meer het bewust omgaan met groen, ruimte en kwaliteit van water, land en lucht, zodat toekomstige generaties hier ook van kunnen genieten.

In de Externe Strategische Visie 2025 staat ontmoeten centraal: tussen inwoners onderling, tussen inwoners en gemeente, verenigingen, bedrijven en andere instellingen. Natuur in de buurt is één van de pijlers voor het hooghouden van de kwaliteit van Barendrecht als woonplaats. Over natuurbeleving en recreatiemogelijkheden zegt de Externe Strategische Visie 2025:

Barendrechters wonen en recreëren graag in het groen. Bewust kiezen voor natuurontwikkeling en recreatie, zowel in de wijken als in het buitengebied. Zorgvuldig omgaan met steeds grotere druk op schaarse ruimte.

Hiermee wordt in zowel de Externe Strategische Visie als in het collegeprogramma 2010-2014 het belang van de groene buitenruimte en de functie van recreatie in de groene buitenruimte onderstreept.

1.2 Waaron een visie op recreatie in de groene buitenruimte?

Waarom deze nota over recreatie in de groene buitenruimte? De Externe Strategische Visie 2025 en het collegeprogramma kennen grote waarde toe aan de groene buitenruimte. Op het gebied van recreatie in de groene buitenruimte in Barendrecht is echter nog niet eerder specifiek beleid geformuleerd. Dankzij het vrijetijdsbestedingsonderzoek 2010 weten we nu meer over de behoeften en patronen van inwoners van Barendrecht met betrekking tot vrije tijd en recreatie in de groene buitenruimte. Zo blijkt bijvoorbeeld dat sommige gebieden weinig bezocht worden omdat ze met een imago probleem te maken hebben. Andere gebieden zijn gewoon onbekend bij het publiek. Deze informatie is belangrijke input. Naast de behoeftevraag is het doel van deze nota te benoemen op welke wijze recreatie in de groene buitenruimte bijdraagt aan gemeentelijke doelstellingen: de maatschappelijke functie van recreatie.

Gelet op het maatschappelijk en economisch belang van groene recreatie, is een visie zoals deze een instrument om richting te geven: we willen voorzieningen en omgevingen voor deze vorm van vrijetijdsbesteding een plek geven, zowel in ruimtelijke als sociale zin, en benoemen waarom het belangrijk is dat recreëren in de groene buitenruimte voor iedere behoefte mogelijk is in Barendrecht. Met het oog op de dichtheid waarmee Barendrecht en omgeving is bebouwd, en de ontwikkelingen op het gebied van groen en recreatie in buurgemeenten en de regio, dient deze notitie tevens als kader om vanuit de Barendrechtse belangen en behoeften in regioverband af te stemmen en gesprekspartner te zijn als het gaat om de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden. Een omgeving waarin inwoners van Barendrecht de gelegenheid hebben hun vrije tijd door te brengen op een manier die aansluit bij de behoefte, draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, verhoogt het welzijn, kan bijdragen aan duurzaamheidsopgaven, maar ook de economische positie van de gemeente Barendrecht versterken.

Recreatie in de groene buitenruimte is slechts een onderdeel van het brede scala aan vrijetijdsbestedingen waarover het vrijetijdsbestedingsonderzoek 2010 is uitgevoerd. Er wordt naar gestreefd vrijetijdsbeleid in de toekomst integraal te formuleren, waarbij ook sport, cultuur, horeca, uitgaan en evenementen zullen worden meegenomen.

1.3 Uitgangspunten

Gelet op de balans tussen vraag en aanbod, kunnen we constateren dat Barendrecht op het gebied van recreatie in de groene buitenruimte veel potentie heeft. Om de mogelijkheden volledig te benutten en functies zoveel mogelijk te stapelen is deze nota opgesteld met de volgende uitgangspunten:

- Vraaggerichte en integrale benadering van recreatie in de groene buitenruimte
- Functies en kwaliteiten zoveel mogelijk stapelen
- Behoud van bestaande groene buitenruimte
- Aansluiten bij de inzet op knooppunten en kwalitatief hoogwaardige verbindingen daartussen
- Aantrekkingskracht van de lokale en regionale recreatieve structuur wordt vergroot door verbindingen tussen recreatiegebieden
- De gemeente Barendrecht pakt haar rol als volwaardig partner bij regionale ontwikkelingen op het gebied van recreatie en natuurontwikkeling

Deze uitgangspunten vormen de basis voor onze visie op recreatie in de groene buitenruimte en de groene recreatiegebieden die Barendrecht rijk is.

Recreatie in de groene buitenruimte

Deze nota gaat over recreatie in de groene buitenruimte. Hiermee wordt dagrecreatief verblijf in de groene gebieden buiten de bebouwde kom bedoeld, waarbij men minimaal een uur van huis is. De term zegt dus vooral iets over locatie (groene buitenruimte) en duur (minimaal een uur). De manier waarop men recreëert - wandelen of picknicken, intensief of extensief - is afhankelijk van de voorkeur van de recreant en de kenmerken van het gebied waar men naartoe gaat.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2. komen de actoren op het gebied van recreatie in de groene buiten ruimte aan bod, evenals grote projecten die gaande zijn. Hoofdstuk 3. geeft een overzicht van relevante kenmerken van de inwoners van Barendrecht, de resultaten van het vrijetijdsbestedingsonderzoek en trends op het gebied van recreatie in de groene buitenruimte. Hoofdstuk 4. schetst de visie op recreatie vanuit het perspectief van de belangrijkste beleidsterreinen. In hoofdstuk 5. worden de recreatiegebieden in Barendrecht geïnventariseerd en gekenschetst aan de hand van de belangrijkste eigenschappen en mogelijkheden die er geboden worden. Hoofdstuk 6. sluit af met een toelichting op de financiën die met recreatie in de groene buitenruimte gemoeid zijn, evenals de concrete toepassing en kernboodschap.

Hoofdstuk 2. Actoren, beleidskaders en ontwikkelingen

Recreatie en de groene buitenruimte zijn bij uitstek beleidsterreinen waarbij veel op verschillende overheidsniveaus gebeurt. Op landelijk niveau wordt de basis voor een landelijke structuur voor natuur- en recreatiegebieden bepaald. Op provinciaal niveau wordt hieraan uitvoering gegeven. Lokaal zetten we ons in voor de belangen en behoeften van onze inwoners en bezoekers. Er lopen een aantal grootschalige projecten die zich afspelen in en rond de groene buitenruimte van Barendrecht. De gemeente Barendrecht is in deze projecten trekker of samenwerkingspartner. De projecten zijn direct van invloed op de recreatieve structuur in Barendrecht en op IJsselmonde en worden uitgebreid benoemd in bijlage I. De projecten geven ook een beeld van de ontwikkeling van nieuw groen dat op de agenda staat.

2.1 Overheidslagen en samenwerkingsverbanden

De Rijksoverheid bepaalt het beleid ten aanzien de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Recreatie om de Stad (RodS). De investeringen richten zich met name op het creëren van een aaneensluitend netwerk van groene en recreatiegebieden. Deze investeringen staan door bezuinigingen sterk onder druk. De provincie Zuid-Holland voert Rijksbeleid voor een groot deel uit. In het hoofdlijnenakkoord Zuid-Holland 2011-2015 zet de provincie Zuid-Holland in op extra investeringen in recreatie om de stad ten behoeve van een gunstig leef- en vestigingsklimaat, ondanks bezuinigingen bij het Rijk. Provinciaal recreatiebeleid is vooral gericht op het versterken van de concurrentiepositie van de provincie Zuid-Holland ten opzichte van andere gebieden, een herkenbare identiteit en goede verbindingen. In de Provinciale Structuurvisie geeft de provincie een ruimtelijke doorkijk naar 2020 en 2040, de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur geeft de uitvoeringskaders weer van de EHS op rijksniveau. Binnen de Stadsregio Rotterdam werken de deelnemende gemeenten samen in een aantal uitvoerende taken. Op gebied van groen en recreatie behartigt de Stadsregio de belangen en bewaakt de kwaliteit van natuur en de leefomgeving. In het Regionaal Groenblauw Structuurplan heeft de Stadsregio, samen met de provincie, de ambities ten aanzien van groen en natuurgebied vastgelegd. In het Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam 2020 staat een planning voor alle gemeenten die bij de Stadsregio Rotterdam zijn aangesloten. In de vijftien jaar die dit plan beslaat ligt de nadruk op kwaliteit, variatie en tempo. Groen en recreatie kunnen tegenwicht bieden aan verstedelijking en bieden de rust en ruimte waar steeds meer behoefte aan is. De Stadsregio Rotterdam en de regio Haaglanden slaan de handen ineen om de kracht van de regio meer te benutten, mede met het oog op de concurrerende positie van dit gebied met in totaal 3 miljoen inwoners. Het is de bedoeling de waarde van het gebied ook te verhogen door de groene gebieden in het gebied te verbeteren en met elkaar te verbinden. Deze ambitie biedt kansen om ook de recreatieve routes en het netwerk van gebieden op IJsselmonde hierop te laten aansluiten. In het gebied tussen Rotterdam en Dordrecht werken de gemeenten, het havenbedrijf Rotterdam, Waterschap Hollandse Delta, de provincie Zuid-Holland en ministeries samen om de kwaliteit van de ruimte en de economische ontwikkeling een impuls te geven in Deltapoort. De ambitie is om het gebied in recreatief opzicht aantrekkelijker te maken, verrommeling tegen te gaan en de economische groei te stimuleren. Park Deltapoort moet bestaande gebieden met elkaar verbinden en een sterk recreatief netwerk vormen van routes en knooppunten. Het Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) is een gemeenschappelijke regeling voor beheer en ontwikkeling van groene- en recreatiegebieden op het eiland IJsselmonde. Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) heeft in Barendrecht het Zuidelijk Randpark, de Oude Maas zone, de Jan Gerritsepolder, Wevershoek en de Zuidpolder in beheer. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door Groenservice Zuid-Holland (GZH). De Landinrichtingscommissie IJsselmonde houdt zich bezig met de uitvoering van het Landinrichtingsplan IJsselmonde. Dit plan is in 1997 vastgesteld en voorziet in de inrichting van 800 ha. recreatiegebied, waaronder Wevershoek en de Zuidpolder in Barendrecht.

2.2 Rol gemeente Barendrecht

Recreatie is in het bestuurlijk landschap van Nederland een onderwerp dat op alle niveaus terugkomt. De verwachting is echter dat hier in de nabije toekomst verandering in komt. De lijn in het concept bestuursakkoord tussen het Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten, is decentralisatie op het gebied van natuur en landelijk gebied, waarvan ook de ruimtelijke aspecten van recreatie in de groene buitenruimte deel uitmaken. Wat betekent dit voor de rol van de gemeente Barendrecht en hoe zien wij die? Door de beperkte financiële ruimte en noodzakelijke bezuinigingen is er sprake van versobering van bestaande maatregelen om natuurontwikkeling en recreatie te stimuleren. De meeste taken op het gebied van natuur worden gedecentraliseerd naar provincies. Provincies worden primair verantwoordelijk voor de inrichting van het landelijk gebied en regionaal beleid op het gebied van natuur en recreatie. We zijn als gemeente verantwoordelijk voor de kwaliteit van ruimtelijke ontwikkeling en een goed en aantrekkelijk leefklimaat. De inwoners van Barendrecht hebben allerlei behoeften om te recreëren in de groene buitenruimte. Het is in het belang van de gemeente en onze inwoners om ervoor te zorgen dat we zo veel mogelijk doen om in die behoefte te voorzien. Bij de inrichting van recreatiegebieden denken we na over kenmerken van een gebied en of dat aansluit op de vraag. Hierbij werken we intensief samen met het beherende recreatieschap. De gemeente pakt in toenemende mate een regisserende rol. Stakeholders en samenwerkingspartners wordt gevraagd mee te denken en mee te doen. Dit kunnen ook particuliere initiatiefnemers zijn met een goed idee, als hiermee het aanbod rijker wordt. Als gemeente werken we intensief samen met andere overheidslagen en organen die zich bezighouden met natuur en recreatie, om het belang van Barendrecht zo veel mogelijk te vertegenwoordigen. In regionaal verband zijn diverse ontwikkelingen gaande en lopen projecten op het gebied van recreatie in de groene buitenruimte, waaronder de Blauwe Verbinding en Buitenland van Rhoon (2.6). De gemeente Barendrecht is in regionaal verband actief betrokken bij deze projecten. Dit geeft gelegenheid om op grotere schaal te bekijken of in de behoefte wordt voorzien, waar nodig af te stemmen en overaanbod te voorkomen. Ook dit is een manier om efficiënt en verantwoord om te gaan met de weinige financiële ruimte die er is.

2.3 Projecten

Blauwe Verbinding

Ter verbetering van de waterkwaliteit en het creëren van extra recreatieve mogelijkheden, heeft de gemeente Rotterdam samen met Waterschap de Hollandse Delta het initiatief genomen tot de Blauwe Verbinding. Het gaat om een tracé tussen de Waalhaven in Rotterdam en de Oude Maas in Barendrecht. Versterking van de recreatieve structuur door de realisatie van een recreatieve vaar-, fiets- en wandelverbinding tussen het Zuiderpark in Rotterdam, het Buitenland van Rhoon, het Zuidelijk Randpark en de Zuidpolder is een belangrijke doelstelling van het project. Ook de mogelijkheden om te vissen zullen toenemen. Ruiterspaden in het Zuidelijk Randpark zijn een wens, maar kostbaar en daarom zeer onzeker. Het versterken van de ecologische waarde is een ander doel dat met dit project invulling krijgt. Het tracé is opgedeeld in drie delen: Rotterdam – Zuiderpark, A15 - Rotterdam en A15 - Koedood. Het voorontwerp van het deeltracé A15 - Rotterdam loopt dwars door het Zuidelijk Randpark en de Zuidpolder. Dit betekent dat het Zuidelijk Randpark in de toekomst mogelijk (gedeeltelijk) doorsneden zal worden door een waterweg. Dit levert allerlei kansen op om de recreatieve invulling van het gebied. De gemeente Barendrecht participeert in de planvorming voor dit project.

Buitenland van Rhoon

Op grondgebied van Albrandswaard richt de provincie Zuid-Holland een 600 ha. groot recreatiegebied in onder de noemer het Buitenland van Rhoon. Het realiseren van dit recreatiegebied is het gevolg van de Planologische Kernbeslissing Project Mainport Rotterdam en wordt mede in het kader van compensatie van

de aanleg van Maasvlakte 2 ingericht. Het gebied moet een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de regio Rotterdam. De huidige polderstructuur krijgt een natuurlijker karakter, waarbij ook de cultuurhistorische waarde versterkt wordt. Zo blijven agrariërs in het gebied een rol spelen. In het ontwerp worden drie zones onderscheiden: een zone voor intensieve recreatie, een zone voor natuurkickers en een zone voor hoogwaardige natuur met zoet klei-oermeeras met mogelijkheden voor extensieve recreatie en natuurbeleving.

Groene Verbinding

De Groene Verbinding is een toekomstige stad-landverbinding tussen Rotterdam-Zuid, het Buitenland van Rhoon en de Oude Maas. De fietsverbinding overbrugt de A15 en de Betuwelijn en is een belangrijk element in het verbinden van de stad met het groen in Albrandswaard en Barendrecht. Maar de Groene Verbinding is ook van belang voor intensiever gebruik van recreatiegebieden: men kan in de toekomst vanuit Rotterdam-Zuid met de fiets veel makkelijker de Oude Maaszone en andere natuur- en recreatiegebieden in Barendrecht bereiken. Met de inrichting van het Buitenland van Rhoon neemt de omvang van het recreatiegebied ook nog eens drastisch toe, waardoor het nog interessanter wordt voor recreanten om een bezoek aan Buitenland te combineren met een verblijf bij de Oude Maas, de Carnisse Grienden en de Zuidpolder.

Klimaatbuffer

Er wordt door WNF en ARK van de gelegenheid gebruik gemaakt om de mogelijkheden voor het aanleggen van een klimaatbuffer in de Zuidpolder te onderzoeken, met behulp van subsidie van het Rijk. Een klimaatbuffer is een natuurlijk systeem om rekening te houden met, en ruimte te creëren voor, klimaatverandering. Een klimaatbuffer kan worden gezien als een natuurlijke spons, die het water opvangt als het regent en weer levert wanneer het nodig is. In de huidige situatie wordt er in natte periodes veel schoon regenwater van het eiland IJsselmonde de Oude Maas in gepompt. En als er water nodig is, wordt dat weer uit de Oude Maas gehaald. Dat is zonde van de energie en van het schone regenwater. Daarbij is het gebied onnodig afhankelijk van de waterkwaliteit in de Oude Maas. Een klimaatbuffer heeft voordelen ten aanzien van natuur, milieu en het landschap: het wordt schoner, mooier en aantrekkelijker voor natuurbeleving en recreatief verblijf. Een klimaatbuffer geeft de natuur de ruimte, waardoor het landschap er ruiger uit gaat zien en meer afwisseling laat zien. De natuur krijgt de ruimte om zich aan te passen aan de geschiedenis en samenstelling van de ondergrond, waardoor een natuurlijk en waardevol landschap ontstaat. Dit soort natuur komt nauwelijks voor in stedelijk gebied en biedt daardoor kansen voor natuurrecreatie en het vergroot de aantrekkingskracht van Barendrecht in zijn algemeenheid. In de Zuidpolder komen diverse ontwikkelingen samen op het gebied van recreatie, natuur en duurzaamheid. Bijzonder is dat deze ontwikkelingen elkaar aanvullen en bijna nergens bijten. Met de aanleg van een Klimaatbuffer worden zowel de ecologische als recreatieve mogelijkheden van het gebied versterkt.

Zuidpolder

Aan de westkant van de Zuidpolder tussen de bebouwde kom en de Oude Maas is 17 ha. land- bouwgrond heringericht als natuur- en recreatiegebied. Het gebied leent zich met name voor extensieve recreatie: recreatie met weinig dynamiek. Hieronder vallen wandelen en fietsen, maar ook ongeorganiseerd sporten; skeeleren, hardlopen. De Zuidpolder heeft een uitgesproken open karakter en vormt een belangrijke schakel in het regionale recreatieve routenetwerk. Naast een verbindende schakel in de recreatieve structuur, vormt de Zuidpolder ook een noord-zuidverbinding tussen het woongebied en het recreatiegebied langs de Oude Maas zone. Er loopt een onderzoek naar de mogelijkheid van een milieu-

educatief centrum in de Zuidpolder. De inrichting van het gebied gebeurt in samenhang met recreatieve ontwikkelingen ten westen en oosten van het gebied. Na inrichting zal het gebied worden toegevoegd aan het beheergebied van het Natuur- en Recreatieschap.

Hoofdstuk 3. Kenmerken en trends

Barendrecht is een groeigemeente en ligt in de Zuidvleugel van Zuid-Holland, vlak onder Rotterdam en ingeklemd tussen de A15 en de Oude Maas. Ten oosten van Barendrecht ligt de gemeente Ridderkerk, ten westen de gemeente Albrandswaard. Barendrecht had op 1 januari 2010 46.453 inwoners, een verdubbeling ten opzichte van 1997. Volgens de prognose loopt het aantal inwoners in 2015 tegen de 50.000 aan. De ruimte die er was om Barendrecht uit te breiden is met de bouw van Carnisselande zo goed als opgevuld, waarmee ook de groei van het aantal inwoners langzaam stagneert.

3.1 Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen

Barendrecht is een relatief jonge gemeente: veel jonge gezinnen zijn in Carnisselande komen wonen. Van de ruim 46.000 inwoners die Barendrecht in totaal telt, zijn er bijna 13.000 kinderen en jongeren onder 19 jaar. Onder de huishoudens in Barendrecht bevinden zich relatief veel tweeverdieners. Tweeverdieners hebben gemiddeld genomen een hoger besteedbaar inkomen.

Een aantal dominante demografische en maatschappelijke ontwikkelingen zijn van invloed op de vraag naar recreatiemogelijkheden, nu en in de toekomst. Vergrijzing is voor recreatie in de groene buitenruimte, zoals op zo veel beleidsterreinen, een in het oog springende demografische ontwikkeling voor de komende jaren. We hebben in Nederland anno 2011 ongeveer 2,5 miljoen 65 plussers, in 2030 zullen dat er ruim 4 miljoen zijn. Het aandeel ouderen onder de Nederlandse bevolking zal daarmee in 2030 gegroeid zijn tot een kwart. Dit zijn lang niet allemaal kwetsbare ouderen. Een kenmerk van de babyboomgeneratie die de komende jaren met pensioen gaat, is dat deze groep mensen steeds vaker vitaal en koopkrachtig is. Ouderen zijn steeds ondernemender, hebben tijd om erop uit te gaan en doen dat dus ook. Qua recreatie genieten extensieve activiteiten, zoals wandelen en fietsen, bij deze groep de voorkeur. Ouderen vormen dus een belangrijke doelgroep voor de komende decennia en zullen de druk op recreatiegebieden doen toenemen als zij in aantal groeien. Het aandeel jongeren tot 18 jaar onder de Nederlandse bevolking zal de komende decennia licht dalen. Het aandeel volwassenen tussen 18 en 65 jaar daalt volgens de prognoses gestaag van 60% in 2011 naar 55% in 2030. Dit betekent dat meer arbeid en zorgtaken moeten worden verricht door minder mensen: de tijdsdruk neemt toe, mensen zullen hun tijd steeds efficiënter moeten gaan gebruiken. Groene buitenruimte dichtbij huis kan tegemoetkomen aan een 'collectief tijdsgebrek' en stelt mensen in de gelegenheid toch mogelijkheden voor ontspanning in het groen te vinden.

Individualisering heeft ertoe geleid dat burgers in toenemende mate zelf keuzes maken over hoe zij hun leven leiden en het ziet er niet naar uit dat deze ontwikkeling zal omkeren. In de hedendaagse keuzemaatschappij is iedereen in principe vrij om te kiezen, of het nu gaat om de invulling van vrije tijd, partnerkeuze of beroepskeuze. Een direct gevolg hiervan in maatschappelijke diensten en voorzieningen is het vraaggericht aanbod: voor iedere behoefte aanbod op maat.

Naast individualisering is intensivering een verschijnsel dat in dit verband relevant is. Intensivering heeft twee zijden. Het duidt enerzijds op de behoefte aan intensieve ervaringen en belevingen en anderzijds op het hoge tempo waarin we ons leven in de hedendaagse maatschappij leven. We hebben carrières, een druk sociaal leven, sport, kinderen en de zorg voor anderen en houden daardoor steeds minder tijd over om tot onszelf te komen. Als gevolg hiervan willen we de tijd die we overhouden zo bevredigend mogelijk besteden. Deze maatschappelijke trends illustreren voor recreatie in de groene buitenruimte enerzijds de relevantie van een vraaggerichte benadering: uitgaan van de behoefte van de recreant. Anderzijds laat het zien dat de behoefte waarover we het hebben dynamisch is en onder invloed staat van trends en demografische ontwikkelingen. De toenemende beschikbaarheid van digitale informatie maakt het voor

burgers steeds makkelijker om op iedere plek en ieder moment informatie te vinden over recreatiemogelijkheden. Digitalisering maakt het daarom steeds belangrijker om te zorgen voor beschikbare en toegankelijke informatie voor burgers.

Door een toenemend bewustzijn over wat we van de aarde vragen, is duurzame ontwikkeling het afgelopen decennium sterk opgekomen. Duurzame ontwikkeling heeft een ecologische component: natuurbescherming- en behoud. In bredere zin betekent duurzaamheid ook: het bouwen aan een toekomstbestendige samenleving, gebaseerd op vertrouwen en respect. Recreanten hebben in toenemende mate een voorkeur voor duurzaam recreëren, waarbij de negatieve gevolgen van recreatie in de groene buitenruimte op de natuur en het milieu zoveel mogelijk beperkt blijven. Duurzaam recreëren kan tot uiting komen in de manier waarop mensen recreëren, de manier waarop een gebied is ingericht en de gebruikswaarde die men toekent aan een gebied.

Steeds meer mensen doen aan sport, zowel in georganiseerd als in ongeorganiseerd verband. De aandacht voor gezondheid en vitaliteit leidt ertoe dat de sportdeelname de komende jaren nog verder zal toenemen. Mogelijkheden om in de groene buitenruimte sportieve activiteiten te ondernemen ondersteunen deze ontwikkeling en dragen bij aan een sportieve en vitale bevolking.

3.2 Vrijtijdsbestedingonderzoek

Om een beeld te krijgen van wat inwoners van Barendrecht doen in hun vrije tijd, wat de behoeftes zijn en op welke manier voorzieningen bijdragen aan de waardering van Barendrecht als woonplaats, is een enquête uitgevoerd onder 1500 inwoners van Barendrecht vanaf 12 jaar. In de enquête is de deelnemers gevraagd hoe zij hun vrije tijd doorbrengen, wat zij vinden van voorzieningen en het aanbod op het gebied van sport, beweging, kunst en cultuur, evenementen, uitgaan en recreatie in de (groene) buitenruimte. De opbrengsten van het onderzoek zijn gedeeltelijk verwerkt in deze notitie en vormen een belangrijke basis voor het bepalen van de richting ten aanzien van recreatie in de groene buitenruimte.

Uit het onderzoek blijkt dat inwoners van Barendrecht over het algemeen behoorlijk tevreden zijn over voorzieningen in Barendrecht en dat 60% de vrije tijd graag in Barendrecht doorbrengt. De ouderen vinden vaker dan jongeren tot 24 jaar dat er genoeg te doen is in Barendrecht. Vooral sport en recreatie komen naar voren als belangrijk voor Barendrecht en hun waardering voor Barendrecht als woonplaats. Over de recreatievoorzieningen en -mogelijkheden is men verdeeld. Drie op de tien respondenten missen een bepaalde recreatievoorziening in Barendrecht. Van de buitengebieden is de bekendheid van recreatiegebied Oude Maas het grootst en het wordt als zodanig ook het meest gebruikt: acht op de tien ondervraagde inwoners van Barendrecht heeft het gebied het afgelopen jaar bezocht. Andere gebieden, zoals het speelbos en de Zuidpolder, bieden nog ruime kansen om de bekendheid en gebruikswaarde te vergroten. De helft van de respondenten heeft een onvervulde behoefte aan recreatie. Dit ligt niet per definitie aan het aanbod, dit heeft verschillende oorzaken: vooral tijdgebrek en andere prioriteiten worden vaak genoemd. Onvoldoende informatie over de mogelijkheden en kwaliteit van het aanbod worden ook genoemd als oorzaak.

Van de respondenten zijn relatief meer 55-plussers het afgelopen jaar één of meer keer een fietstocht gaan maken door de natuur, de jongeren deden dit beduidend minder vaak. Ook wandelen in de natuur is onder jongeren en 18-24 jarigen minder populair dan bij de overige leeftijdscategorieën. Onder wandelaars binnen de bebouwde zijn naar verhouding significant meer 65-plussers. Jongeren zijn de afgelopen twaalf

maanden relatief veel vaker gaan zwemmen bij een recreatieplas dan ouderen, namelijk ruim 70% tegenover 27% van de 55-plussers. De helft van de respondenten deed dit in Barendrecht.

3.3 Leefstijlen

Motivaction heeft een methode ontwikkeld om burgers te segmenteren naar leefstijl en burgerschapsstijl. Deze stijlen zeggen iets over de voorkeuren van mensen op allerlei terreinen. Motivaction heeft in opdracht van de gemeente Barendrecht geanalyseerd hoe verschillende leefstijlen onder inwoners vertegenwoordigd zijn. Onderstaande tabel geeft weer hoe de verschillende leefstijlen per postcodegebied zijn vertegenwoordigd. De leefstijlen zijn onder te verdelen in de burgerschapsstijlen plichtsgetrouwen (Traditionele Burgerij), verantwoordelijken (Nieuwe Conservatieven, Kosmopolieten en Postmaterialisten), pragmatici (Opwaarts Mobielen, Postmoderne Hedonisten) en Buitenstaanders (Moderne Burgerij en Gemaksgeoriënteerden).

De grootste groep in Barendrecht behoort tot de Moderne Burgerij: de conformistische, statusgevoelige burger die het evenwicht zoekt tussen traditie en moderne waarden als consumeren en genieten. Deze leefstijl gaat samen met consumptie- en vermaakgerichtheid. Gezin en familie staan centraal en men woont graag in wijken waar de sociale samenhang groot is (dorps), hecht weinig belang aan een groene omgeving. Er is behoefte aan een sterkere rol van de overheid.

De op één na sterkst vertegenwoordigde leefstijl is de Traditionele Burgerij: de moralistische, plichtsgetrouwe en op status-quo gerichte burger die vasthoudt aan tradities en materiële bezittingen. Het gezin staat centraal, er wordt sober en spaarzaam geleefd. Men is maatschappelijk betrokken, solidair met minderheden en betrokken bij het milieu. De actieradius van de Traditionele Burgerij is beperkt, men is vooral lokaal georiënteerd. Veiligheid is een belangrijk thema. Vrije tijd wordt voornamelijk met familie doorgebracht, veelal in en om het huis. Evenementen en culturele activiteiten worden weinig bezocht. Onder de burgerschapsstijl Verantwoordelijken vallen de Nieuwe Conservatieven, Kosmopolieten en Postmaterialisten: kritische burgers, individualistisch en sociale bewogen, met over het algemeen wat hogere inkomens. Deze leefstijlen hebben kunst en cultuur als gemene deler. Samen zijn deze leefstijlen goed voor een derde van de inwoners van Barendrecht.

Burgerschapsstijlen en leefstijlen	Totaal
Traditionele burgerij	15,22%
Plichtsgetrouwen	15,22%
Verantwoordelijken	33,35%
Nieuwe conservatieven	9,19%
Kosmopolieten	13,04%
postmaterialisten	11,12%
Pragmatici	25,01%
Opwaarts mobielen	13,59%
Postmoderne hedonisten	11,42%
Buitenstaanders	26,41%
Moderne burgerij	18,43%
Gemaksgeoriënteerden	7,98%

Bron: Motivaction (2010)

Leefstijlen en groenbeleving

Leefstijlen zijn ook onder te verdelen naar voorkeuren en het belang dat wordt gehecht aan groen, recreatie en natuurbeleving. Zo geven Postmaterialisten en Traditionele Burgerij vaker dan gemiddeld aan elke week de natuur in te gaan, dit zijn dus de meest intensieve gebruikers. In Barendrecht zijn deze categorieën samen goed voor 26% van de inwoners. Deze cijfers geven dus al een eerste indruk van het algemene belang van groene buitenruimte. Dit wordt ondersteund door het feit dat uit het vrijetijdsbestedingsonderzoek is gebleken dat 28% van de Barendrechtse recreatiemogelijkheden belangrijker vinden dan sport, cultuur, uitgaan, evenementen en cultuur. Opwaarts Mobielen en Gemaksgeoriënteerden (samen 22%) geven beduidend vaker aan vrijwel nooit de natuur in te gaan. Verantwoordelijken en Plichtsgetrouwen (samen bijna 50%) zijn bovengemiddeld geïnteresseerd in het doorbrengen van de vrije tijd in de natuur.

Gemiddeld is 35% van mening dat natuurbeleving begint buiten de bebouwde kom, de Postmoderne Hedonist (12% van de Barendrechtse) is deze mening vaker dan gemiddeld toegedaan. Er zijn ook groepen die van mening zijn dat de natuur al op het balkon, op straat of in het wijkpark te vinden is. Dit zijn ook de groepen die het vaakst aangeven natuur belangrijk te vinden, namelijk Verantwoordelijken en Plichtsgetrouwen. Het overgrote deel vindt natuur (zeer) belangrijk. Postmaterialisten, Nieuwe Conservatieven en Kosmopolieten (samen 33%) hebben een bovengemiddelde interesse om de vrije tijd te spenderen in natuurlijk gebied. De verschillende leefstijlen hebben een wisselende voorkeur voor aangelegde, parkachtige natuur, wilde natuur met weinig bemoeienis of juist natuur waar veel mogelijkheden zijn voor het ondernemen van activiteiten. Meer specifiek gelet op recreatiegebied, vindt van het totaal ruim 50% de aanwezigheid van recreatiegebied niet noodzakelijk maar wel fijn. 28% vindt het wel noodzakelijk. Postmaterialisten (11% van de Barendrechtse inwoners) vinden recreatiegebied, maar ook bos en ander natuurgebied, nog vaker noodzakelijk. In totaal ervaart de helft de aanwezigheid van recreatiegebied in de directe omgeving, de andere helft niet. Gekeken naar de levensfase, is vooral voor 50-plussers en mensen met jonge kinderen natuur vaker zeer belangrijk.

Vooraf Verantwoordelijken en Pragmatici geven de voorkeur aan ongerepte natuur met zo min mogelijk inmenging van de mens. Verantwoordelijken en Pragmatici vormen samen bijna 60% van de inwoners en gaan bovendien vaak de natuur in. Natuur die veel mogelijkheid biedt voor activiteiten heeft meer dan gemiddeld de voorkeur van buitenstaanders, goed voor een kwart van de inwoners. Als losse categorieën binnen het cluster Verantwoordelijken blijken vooral Postmaterialisten en Kosmopolieten meer dan gemiddeld belang te hechten aan de nabijheid van groen, bos en/of recreatiegebied. Buiten zitten en fietsen worden door alle categorieën evenveel genoemd als activiteit die in de natuur ondernomen wordt. Daarnaast worden verschillende activiteiten in meer en mindere mate genoemd, zoals sporten, de hond uitlaten, zwemmen en mensen ontmoeten.

Gezien de verdeling van leefstijlen in Barendrecht is natuur en groen in alle opzichten en aspecten van de leefomgeving van belang: binnen en buiten het bebouwde gebied, wilde natuur en parkachtig. Het laat duidelijk zien dat niet iedereen met dezelfde frequentie het buitengebied bezoekt. Wel kan over het algemeen worden geconcludeerd dat het merendeel van de mensen op de één of andere manier profiteert van de nabijheid van groene buitenruimte in de eigen woonplaats.

3.4 Recreatiemotieven

In een samenleving waarin de burger zich in toenemende mate gedraagt als consument, ook als het gaat om immateriële zaken zoals belevenissen en ervaringen, is het is van belang rekening te houden met verschillende recreatiemotieven die mensen kunnen hebben. Deze kunnen variëren van een blokje om tot een volle dag eropuit om volledig op te gaan in de natuur. Uit het recreantenonderzoek 2010, een analyse van vraag en aanbod in de regio Rotterdam onder inwoners van Rotterdam, blijkt dat er grofweg 5 motieven zijn voor mensen om te gaan recreëren: gezelligheid, er tussenuit zijn, uitdaging, opgaan in de natuur en interesse. Landelijke metingen laten zien dat wandelen en fietsen veruit de meest ondernomen recreatieve activiteiten in de groene buitenruimte zijn, gevolgd door verblijf in park of bos en wandelsport. De verschillende motieven zijn mede bepalend voor de afstand die recreanten bereid zijn af te leggen en de voorkeur met betrekking tot het aanbod in, en de inrichting van, een recreatiegebied. Zo zijn mensen die willen opgaan in de natuur bereid om hiervoor verder te reizen dan mensen die dichtbij huis een korte wandeling willen maken. Mensen die er voor de gezelligheid en uitdaging op uit trekken, hebben minder last van drukte dan mensen die willen opgaan in de natuur. Nederlanders met een niet-westerse achtergrond zijn vaker gewend de groene buitenruimte voor sociale activiteiten en ontmoeting te gebruiken. Nederlanders met een Turkse en Marokkaanse achtergrond gebruiken de openbare ruimte intensief om te ontmoeten: men komt samen met familie en vrienden in parken en recreatiegebieden. Recreatie is voor deze groepen echt een groepsactiviteit. Dit geldt ook voor Nederlanders van Surinaamse en Antilliaanse afkomst. Voorzieningen zoals openbare toiletten en prullenbakken kunnen de gebruikswaarde van een plek in dat opzicht positief beïnvloeden.

Het benaderen van gebieden vanuit de motieven kan leiden tot een betere aansluiting bij de motieven waarmee verschillende doelgroepen gaan recreëren en dus een meer gevarieerde groep (potentiële) gebruikers kan worden aangesproken. De doelgroep die wij primair willen bereiken bij de inrichting en het beheer van verschillende gebieden, bepaalt mede welke voorzieningen en maatregelen getroffen moeten worden om aansluiting bij de behoefte en patronen van de doelgroep(en) te bereiken. Wil de doelgroep graag wandelen, dan zijn wandelpaden een gepaste voorziening. Als de doelgroep graag ongerepte natuur opzoekt, dan is minimale inrichting en niet te veel bemoeienis met de natuur meer geschikt. Hiermee kan rekening worden gehouden in de manier waarop het beheer en voorzieningen binnen recreatiegebieden worden georganiseerd. Dit maakt het voor recreanten mogelijk als het ware te zappen in het landschap en met verschillende behoeften toch aan de trekken te kunnen komen binnen Barendrecht: we streven een meer vraaggerichte en integrale manier van denken over recreatie na.

3.5 Behoeft

Eerdergenoemde ontwikkelingen, leefstijlen en recreatiemotieven kunnen worden vertaald naar een toekomstbeeld van recreatie in de groene buitenruimte in Barendrecht. Mensen hebben steeds meer het gevoel steeds minder vrije tijd over te houden. Tegelijkertijd hebben huishoudens, met name tweeverdieners, steeds meer geld te besteden. Dit leidt ertoe dat het voor mensen belangrijk is de juiste keuzes te kunnen maken. Goede mogelijkheden om dichtbij huis te recreëren in de groene buitenruimte worden dan ook des te meer gewaardeerd en kunnen helpen de balans tussen werk en privé in evenwicht te houden.

Als het op recreatie in de groene buitenruimte aankomt, kan dezelfde persoon steeds verschillende motieven hebben, variërend van natuurbeleving tot gezelligheid. Er is dus vraag naar variatie in het aanbod in de directe omgeving: verschillende recreatieomgevingen met verschillende belevingswaarden. Of recreanten behoefte hebben aan voorzieningen zoals bewegwijzering en paden, is afhankelijk van het soort

activiteit dat wordt ondernomen. Vanuit de leefstijlen bezien zijn burgers te differentiëren naar leefstijlen, maar natuurlijk komen ook hierbinnen verschillende voorkeuren naast elkaar voor.

Gelet op demografische ontwikkelingen zijn een aantal doelgroepen met een specifieke voorkeur te benoemen. De babyboomgeneratie, de toekomstige senioren, neigen vooral naar rust, ruimte en extensief recreëren. Dit is dan ook een kenmerk van recreatiegebieden waar in de toekomst veel behoefte aan zal zijn. Fiets- en wandelpaden zijn hierin belangrijke voorzieningen. De groene buitenruimte is steeds meer een ontmoetingsplaats voor iedereen. Nieuwe Nederlanders gebruiken de groene buitenruimte in parken en recreatiegebieden graag om familie en vrienden te ontmoeten. Barbecueën en samen eten zijn populair. Goede wegen, paden en trimbanen zijn nodig om recreatiegebieden aantrekkelijk te maken voor mensen die in de groene buitenruimte aan ongeorganiseerde sport willen doen.

Mensen zijn steeds minder bereid om ver van huis te gaan, tenzij ze zeer specifieke wensen hebben waarin zij in de directe omgeving niet kunnen voorzien, of wanneer zij zich aangetrokken voelen tot iets wat echt bijzonder is. De nadruk ligt dan ook meer op recreatiemogelijkheden dicht bij huis. Voor een blokje om loopt men het park in, voor een uitje zijn er recreatiegebieden buiten de bebouwde kom. Informatievoorziening is hierin in toenemende mate van belang: bijna iedereen beschikt over internet en maakt hier ook gebruik van bij de keuze van een activiteit of een recreatiegebied.

De aandacht voor klimaatverandering en schade aan het milieu heeft de recreant ook bewuster en gemaakt. Recreatievoorzieningen bevinden zich vaak op plekken die ook in ecologisch opzicht interessant of belangrijk zijn. Intensief gebruik van zulke omgevingen door recreanten, kan zijn weerslag hebben op het milieu en de ecosystemen. Duurzaam recreëren, stadsakkers, zichtbare natuur en behoud van biodiversiteit, winnen aan terrein in de wereld van openluchtrecreatie en bevorderen de betrokkenheid.

Hoofdstuk 4. Visie vanuit beleidsmatige context

Recreatie is een beleidsterrein dat op verschillende manieren samenhangt met andere beleidsterreinen. Daarbij speelt het feit dat recreatie in de groene buitenruimte zowel een ruimtelijk als een meer sociaal en functioneel vraagstuk is, een belangrijke rol. Om de ruimtelijke en functionele kanten van recreatie in de groene buitenruimte zoveel mogelijk in dit hoofdstuk wordt de beleidsmatige context van recreatie weergegeven, evenals de manier waarop recreatie in de groene buitenruimte bijdraagt aan uiteenlopende doelstellingen.

Barendrecht is een groene gemeente en dat willen we graag blijven. In het collegeprogramma 2010-2014 is opgenomen dat we het groene karakter van de openbare ruimte willen behouden. We investeren in groen en natuur, zowel in de wijk als in de buitengebieden. De Zuidpolder behoudt het huidige open en natuurlijke karakter, en met behulp van subsidies van externe partijen wordt het gebied heringericht:

De Zuidpolder ten oosten van de A29 tot de Ziedewijdsse Kade en de Ziedewijdssepolder zal een open gebied blijven met handhaving van het groene karakter.

Groen en natuur in de omgeving zijn in toenemende mate een factor waarop burgers hun woonplaats en leefomgeving beoordelen. Dit blijkt ook uit het vrijetijdsbestedingsonderzoek: openluchtrecreatie is samen met sport de belangrijkste factor waarop de respondenten Barendrecht als woonplaats beoordelen. Daarnaast blijkt een deel behoefte te hebben aan meer groen en natuur in de woonplaats.

De druk op de openbare ruimte neemt toe, terwijl het belang van groen in de wijk en het buitengebied in toenemende mate erkend wordt. In de nota 'Barendrecht ziet groen' uit 2008 wordt het belang van groen voor de leefbaarheid uitvoerig beschreven. Een ontmoetingsplaats komt beter tot zijn recht als deze zich in een groene omgeving bevindt. Groen versterkt het saamhorigheidsgevoel en vermindert agressie. Groen draagt bij aan de identiteit van buurten en wijken en versterkt de betrokkenheid. Kapitaalkrachtige inwoners zijn eerder geneigd zich te binden aan een groene leefomgeving. Al deze positieve effecten van groen dragen bij aan het verbeteren van de sociale cohesie en leefbaarheid.

Het is aangetoond dat groen goed is voor gezondheid: het vermindert stress en zet aan tot sportieve activiteiten. Voor kinderen betekent een groene omgeving ruimte om te spelen en zich te ontwikkelen. Werken in een groene omgeving komen de productiviteit en het concentratievermogen ten goede. De twee laatstgenoemde positieve effecten gaan vooral over de aanwezigheid van groen in de directe leefomgeving en zijn minder van toepassing op recreatiegebieden buiten de bebouwde kom. Er is ook een onderscheid te maken in gebruik tussen binnenstedelijk groen en het buitengebied. Binnenstedelijk groen, bijvoorbeeld een wijkpark, wordt over het algemeen vaker, maar korter bezocht. Tijdgebrek noopt tot een korter verblijf dichtbij huis in plaats van een bezoek aan een recreatiegebied waarbij men langer weg is.

4.1 Groen

Het is van belang dat er groen en recreatiegebieden in de directe omgeving te vinden zijn, het maakt Barendrecht aantrekkelijker als woonplaats en voorziet in de behoeften van inwoners. Mensen waarderen hun leefomgeving meer als zij recreatiegebied met de fiets of lopend kunnen bereiken. De Externe Strategische Visie over groen in Barendrecht:

Investeren in groen én in water is niet alleen een extra steun in de rug van het milieu; het is ook een kans om mensen met elkaar te verbinden door middel van het aantrekkelijk maken van wandelen, fietsen en andere vormen van ontspanning in de openbare ruimte.

Naast de aanwezigheid van groen, speelt ook de kwaliteit van het groen en de inrichting een rol van betekenis. Zo is het voor de belevingswaarde van een open gebied zoals de Zuidpolder van belang dat verhoudingen kloppen: een afwisseling tussen het open landschap en bomengroepen die ervoor zorgen dat recreanten rust kunnen ervaren zonder verloren te raken in het landschap. De ruimte moet in verhouding staan tot massa: bebouwing aan de horizon, een rietkraag die het landschap onderbreekt of een bomengroep die de polder siert. Mensen recreëren om aan de drukte van alledag te ontsnappen, de kwaliteit van de inrichting kan bijdragen aan de mate waarin de recreant daarin slaagt en is mede bepalend voor het wel of niet terugkeren naar een recreatiegebied. Daarnaast is een open gebied dat op de één of andere manier onderbroken wordt in staat om meer mensen tegelijkertijd te kunnen herbergen en meer rust en ruimte uit te stralen: in een volledig open landschap lijkt het met eenzelfde aantal bezoekers drukker dan een open landschap waar hier en daar objecten staan die het beeld onderbreken.

4.2 Infrastructuur en bereikbaarheid

Barendrecht is met de auto goed bereikbaar door een gunstige ligging ten opzichte van ontsluitingswegen, de A15 en de A29. Van het Zuidelijk Randpark, het gebied ten noorden van de A15, is bekend dat het veel wordt bezocht door inwoners van Rotterdam IJsselmonde en Rotterdam Charlois. Ook met de trein is Barendrecht goed bereikbaar, maar de mogelijkheden om van en naar het station te reizen per openbaar vervoer is aan grenzen gebonden. Dit is vooral voor bezoekers van buiten Barendrecht van belang. Het aanbod van buslijnen in Barendrecht is beperkt. Er is een tramverbinding tussen Carnisselande en Rotterdam-Zuid. Intensiever openbaar vervoer binnen Barendrecht zou de bereikbaarheid van het centrum, Carnisselande, maar ook de groene gebieden aan de Noord- en Zuidkant, kunnen verbeteren.

Bereikbaarheid is een eigenschap aan de groene buitenruimte die voor alle recreanten, ongeacht de recreatiemotieven en het soort activiteiten, van essentieel belang is. Door de nadruk die is komen te liggen op een regionale recreatiestructuur in het kader van Deltapoort en de ontwikkeling van het Buitenland van Rhon, is de verwachting dat de recreatiegebieden in de regio steeds meer bezoekers gaan trekken. Hierdoor zal de druk op toegangswegen en parkeerplaatsen in de toekomst toenemen. Het is van groot belang voor de kwaliteit van recreatieve voorzieningen dat de bereikbaarheid en de parkeercapaciteit goed geregeld zijn. We streven dan ook naar goed bereikbare en toegankelijke recreatiegebieden in Barendrecht voor iedereen, met de auto, fiets of openbaar vervoer.

Fietsroutenetwerk

Barendrecht maakt deel uit van het fietsknooppuntennetwerk van de regio Rotterdam. Fietsers kunnen met behulp van de knooppunten zelf een route samenstellen. Langs de route bevinden zich borden die naar de knooppunten verwijzen. De routes die door de recreatieve gebieden lopen dragen in belangrijke mate bij aan de behoefte aan een gezonde leefstijl en meer bewegen. Het fietsknooppuntennetwerk is nog niet bij iedereen even bekend.

Snelfietsroute

Naast het meer recreatieve fietsknooppuntennetwerk wordt er tussen Rotterdam en Dordrecht een snelfietsroute aangelegd, de F16. Deze route wordt aangesloten op lokale fietsroutes en zijn zo een aanvulling op het bestaande fietsnetwerk, omdat bereikbaarheid van Barendrecht per fiets verbeterd wordt. De snelfietsroute komt bij de Noldijk Barendrecht binnen en loopt langs het station in de richting van de Dierensteinweg.

Wandelpaden

Op veel plaatsen in de Barendrechtse recreatiegebieden zijn wandelpaden te vinden. Voor een deel maakt al het langzaam verkeer gebruik van dezelfde paden. Op die plekken is de drukte een aandachtspunt: verschillende vormen van recreatie in de buitenruimte moeten elkaar niet belemmeren.

4.3 Economie

Barendrecht doet het in economisch opzicht goed: er heerst een gunstig werkgeversklimaat en de gemeente was in 2008 goed voor 20.000 arbeidsplaatsen. Barendrecht heeft een gunstige ligging ten opzichte van de regio en infrastructuur. Er zijn verschillende bedrijventerreinen. Relatief veel bedrijven houden zich bezig met zakelijke dienstverlening en handel. Ten opzichte van de regio en Nederland ligt het gemiddelde inkomen in Barendrecht hoog. Dit betekent ook dat mensen meer te besteden hebben in hun vrije tijd, wat ondernemingen in de vrijetijdssector in Barendrecht kansrijk maakt.

Groen wordt door de meeste mensen als belangrijk gezien, maar velen beschouwen het ook als iets dat vooral veel geld kost. Groen gebied binnen de gemeente levert echter ook veel op. Ervan uitgaande dat groen in de nabije omgeving een gunstig effect heeft op de gezondheid en het welzijn van inwoners, levert het op in termen van belasting van de gezondheidszorg. Daarnaast wonen mensen graag in een groene gemeente. In een groene gemeente liggen de huizenprijzen over het algemeen hoger, ook dat is winst. Groene buitenruimte zorgt ervoor dat de leefbaarheid op niveau blijft, zodat de kosten van sociale interventies ten behoeve van de cohesie lager zijn.

Ook voor bedrijven kunnen natuur en recreatiemogelijkheden vestigingsfactoren zijn. In die zin zijn groen en recreatieve voorzieningen in economisch opzicht van belang. Voor commerciële dienstverleners is een groene vestigingslocatie vooral aantrekkelijk omdat dit het imago van het bedrijf ten goede komt. Voor bedrijven met overwegend hoogopgeleid personeel speelt groen in de omgeving daarnaast een rol, omdat dit een positief effect heeft op het welzijn van personeel. Naast de waarde van groen en voorzieningen voor bedrijven en hun personeel, is de vrijetijdssector een snelgroeïende economische sector. We maken een ontwikkeling door van industriële productie naar de productie van belevenissen. Er kan dus geld worden verdiend met vrije tijd en tegelijkertijd kan het voorzien in de behoefte van inwoners en bezoekers. Nederlandse huishoudens geven een substantieel deel van hun budget uit aan activiteiten die zij in hun vrije tijd ondernemen. Daarom is vrije tijd een belangrijke pijler voor economische ontwikkeling. Daarnaast kan een uitgebreid voorzieningenaanbod bijdragen aan nog aantrekkelijker recreatieomgevingen in de gemeente. Particuliere initiatieven in het groene uitloopgebied van Barendrecht dienen situationeel te worden beoordeeld op ruimtelijke inpasbaarheid, de toegevoegde waarde van functies voor, en de kwaliteit van, het recreatief aanbod.

4.4 Duurzaamheid

Ervoor zorgen dat Barendrecht een aantrekkelijke en duurzame woongemeente blijft, dat is één van de drie hoofdpogaven in de Externe Strategische Visie 2025. Duurzaamheid is op verschillende manieren een belangrijk begrip de komende jaren:

Barendrecht kiest voor een duurzame toekomst, waarin de gemeente – nog beter dan nu het geval is – bewuste keuzes maakt door het milieu prioriteit te geven.

Gemeente Barendrecht legt de komende jaren de focus op duurzaamheid in brede zin: het bijeenbrengen van ecologische, economische en sociale belangen, voor zowel de huidige als de toekomstige generaties, en hierin een evenwichtige balans aanbrengen. Duurzaamheid betekent ook zorgen voor toekomstbestendigheid van het landschap, de ecologie en cultuurhistorie.

Er is de laatste jaren veel belangstelling voor de druk op natuurlijke grondstoffen en de uitstoot van schadelijke gassen zoals CO₂. We zetten in Barendrecht dan ook in op de mogelijkheden die er zijn, zonder de kansen voor toekomstige generaties te schaden. We geven een voorbeeld door grote waarde te hechten aan een duurzame benadering van maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken.

Het groen in Barendrecht, één van de sterke punten van Barendrecht, blijft behouden voor toekomstige generaties. Maar ook de verandering van het klimaat dwingt ons na te denken over de toekomst. Als het gaat om duurzaamheid in de buitenruimte en de ontwikkeling van natuurgebieden, is er een sterke samenhang met recreatie. Intensivering van recreatief gebruik van de buitenruimte legt druk op het milieu in die gebieden, maar duurzaamheid kan ook samen gaan met het uitbreiden van recreatieve functies. Met het oog op klimaatverandering zijn recreatiegebieden en parken van belang om regenwater op te vangen en hitte te absorberen. Recreatiegebieden zijn als het ware de groene longen van Barendrecht, naast de opname van neerslag kunnen bomen fijnstof afvangen. Op die manier kunnen groene buitengebieden schadelijke milieueffecten helpen beperken.

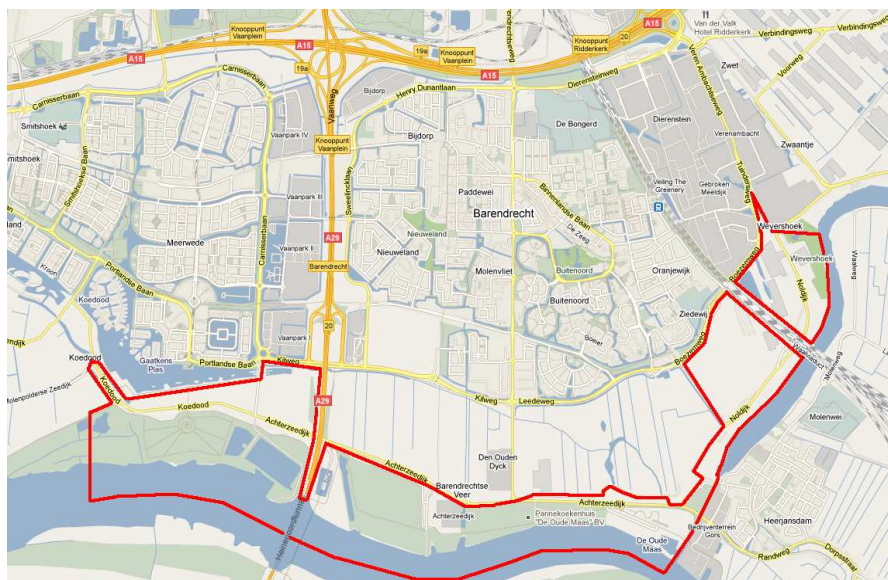
Een klimaatbuffer is een voorbeeld van een duurzame maatregel met kansen voor een positief effect op de recreatieve waarde van het gebied, een stapeling van functies. Niet alleen is een klimaatbuffer, en onverharde bodem in het algemeen, een manier om neerslagpieken op te vangen, ook betekent het dat mensen er kunnen genieten van groen en natuur. Bij extreme hitte biedt groen verkoeling. Door initiatieven als de Klimaatbuffer integraal te benaderen, gaat de winst op verschillende deelgebieden gelijk op.

4.5 Ruimtelijke Ordening

In de Structuurvisie die in voorbereiding is, wordt de ruimtelijke ordening voor Barendrecht op hoofdlijnen voorzien van kaders. De Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) schrijft voor dat iedere gemeente voor het hele grondgebied een Structuurvisie opstelt. De Structuurvisie geeft een beeld van de ruimtelijke toekomst van Barendrecht op hoofdlijnen. Hieraan liggen de voorgeschiedenis van Barendrecht, met de bouw van Carnisselande als grootste verandering van de afgelopen decennia, en strategische keuzes voor de toekomst ten grondslag. Een integrale structuurvisie voor de periode 2010-2020 geeft hier richting aan, met een doorkijk naar 2025. De Structuurvisie heeft een aantal speerpunten, afgeleid van de beleidsmatige kaders. Duurzame ontwikkeling betekent dat bij ruimtelijke ontwikkeling en het bepalen van ambities de afweging

wordt gemaakt tussen mens, milieu en opbrengst. Dit heeft betrekking op wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit, gezondheid en natuur en recreatie. Als het specifiek gaat om recreatie, zijn behoud van natuur en groen, ecologische verbindingen, biodiversiteit en watermanagement belangrijke elementen. De focus ligt op behoud van bestaande kwaliteiten, het benoemen van onderscheidende kenmerken om de gebruikswaarde te vergroten en het verbeteren van de verbinding van het stedelijk gebied met de groene uitloopgebieden.

De groene randen kenmerken de ruimtelijke structuur van Barendrecht. Hierin is een onderscheid te maken tussen de Zuidrand, waaronder recreatiegebied Oude Maas en de Zuidpolder, en de noordelijke rand die wordt gevormd door het Zuidelijk Randpark. De Zuidrand wordt ontwikkeld in samenhang met onder meer de ontwikkeling van het naastgelegen Buitenland van Rhoon in Albrandswaard en de aanleg van het Waalbos in Ridderkerk. Een gebiedsvisie voor de Zuidrand geeft invulling aan de uitbreiding van recreatieve functies zoals de Zuidpolder, zowel in relatie tot het aanbod in Barendrecht als tot de regionale recreatieve structuur. Ook kunnen in het bestemmingsplan voor de Zuidrand initiatieven van ondernemers in de recreatieve sector mogelijk worden gemaakt. Een voorbeeld hiervan is het verzoek tot herontwikkeling van camping Oude Maas van de eigenaar. De Zuidrand fungeert als verbindende recreatieve schakel in de regio.

Bron: Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Zuidrand

Door de ligging in sterk verstedelijkt gebied en met de altijd aanwezige A15 heeft het Zuidelijk Randpark aan de noordzijde van Barendrecht weer een heel ander karakter. Hier ligt de nadruk meer op intensievere activiteiten. Vanwege de ligging in stedelijk gebied is jeugd in dit gebied een belangrijke doelgroep. Ook voor het gebied ten noorden van de A15 zal een bestemmingsplan worden opgesteld, rekening houdend met de doelgroep en bijzondere ligging. Voor het gebied zal een bestemmingsplan worden opgesteld waarin ruimtelijke kaders worden gesteld, rekening houdend met de specifieke kenmerken en mogelijkheden van het gebied.

Ingegeven door financiële krapte, denken we steeds vaker na over hoe particulier initiatief kan worden ingepast in bestemmingsplannen. Voor recreatie is de gedachte dat commerciële initiatieven mogelijk zijn, zolang deze zorgen voor verrijking van het aanbod en verbetering van de kwaliteit van de betreffende

recreatieomgeving. Particuliere initiatieven worden ruimtelijk mogelijk gemaakt op basis van inhoudelijke afwegingen.

4.6 Gezondheid en welzijn

Er bestaat een positieve relatie tussen groen en de gezondheid. Groen en natuur bevorderen de gezondheid en een positieve ervaring van de leefomgeving. Daarnaast bevordert het positief gedrag zoals sporten en sociale ontmoetingen. Vanuit dit perspectief verhoudt recreatie in de groene buitenruimte zich in positieve zin tot gezondheid, participatie, sport en welzijn. Mensen kunnen in de groene buitenruimte tot rust komen, genieten van de natuur, elkaar ontmoeten of sportieve activiteiten ondernemen. Groen en natuur zijn dus ook van belang voor beleidsdoelstellingen op het gebied van welzijn en leefbaarheid.

Ontmoeten

Barendrechtwaarders waarderen het groen in hun directe omgeving meer dan bewoners van gemeenten elders in de regio. Het merendeel van de Barendrechtwaarders kan in het groen tot rust komen en / of actief recreëren. Bijna iedereen vindt groen belangrijk. Naast de ontspannende werking van recreatie in de groene buitenruimte, bieden gebieden voor recreatie ook de gelegenheid voor inwoners van Barendrecht en daarbuiten om elkaar te ontmoeten. Picknicken is bijvoorbeeld een vorm van recreatie in de groene buitenruimte waarbij het sociale erg belangrijk is. De groene buitenruimte van Barendrecht kan in de context van ontmoeting en leefbaarheid worden gezien als een waardevolle plek voor inwoners van Barendrecht en de regio.

Ongeorganiseerde sport

De groene buitenruimte wordt veel gebruikt voor sportieve recreatie: sporten in ongeorganiseerd verband. In 2009 vond 65% van de deelnemers aan de Barometer dat er in Barendrecht voldoende gelegenheid is voor ongeorganiseerd sporten. Ongeorganiseerde sport kan verder worden uitgesplitst naar individueel sporten en sporten in informeel groepsverband, zoals het Sociaal Cultureel Planbureau dat doet. Hieruit blijkt dat sporten in informeel groepsverband gemiddeld genomen ongeveer even populair is in iedere levensfase en alleen sporten zelfs populairder wordt naarmate de leeftijd hoger wordt. Het blijkt dus goed mogelijk om een leven lang te sporten in ongeorganiseerd verband, alleen of in een zelfgeorganiseerde vorm.

Uit het vrijetijdsbestedingsonderzoek is gebleken dat 32% van de sporters en 22% van de totale bevolking van Barendrecht sport in ongeorganiseerd verband (individueel of in een informele groep). Mannen sporten naar verhouding iets vaker in ongeorganiseerd verband dan vrouwen, die weer vaker bij een commerciële sportaanbieder te vinden zijn. We vinden het belangrijk dat mensen bewegen. Of mensen dit doen bij een vereniging of meer individueel en ongeorganiseerd is geheel afhankelijk van persoonlijke voorkeur. Wandelsport, hardlopen en fietsen zijn veel beoefende sporten in ongeorganiseerd verband waarvoor het buitengebied van Barendrecht zich uitstekend leent. Hoewel dit in principe individuele sporten zijn, vormen beoefenaars dus ook vaak informele groepen om gezamenlijk te sporten.

Vanuit het perspectief van vitaliteit en een goede gezondheid heeft sporten in de groene buitenruimte verschillende voordelen: niet alleen het bewegen op zich is gezond, de sporter ervaart ook het 'buiten zijn' en de stressverlagende werking van een groene en ruimtelijke omgeving. Waar sportverenigingen veelal hun eigen accommodatie hebben, is de buitenruimte de plek voor ongeorganiseerde sport. De groene zones buiten de bebouwde kom zijn bij uitstek geschikt voor ongeorganiseerde sporten die niet locatiegebonden zijn. Er zijn in Barendrecht enkele trimbanen te vinden, bij de Oude Maas en op de

spoorwegoverkapping, speciaal aangelegd voor joggers. Daarnaast zijn de fietspaden een belangrijke voorziening voor ongeorganiseerde sport. Verharde paden zijn ook nodig om te kunnen skeeleren en skaten in de groene buitenruimte.

Ongeorganiseerd sporten in de groene buitenruimte is laagdrempelig en goedkoop. Bovendien is het niet aan tijd gebonden. Fietspaden en trimbanen maken het voor de (potentiële) sporters zo aantrekkelijk mogelijk om de groene buitenruimte te gebruiken voor sportieve activiteiten en spelen in die zin een rol in het bevorderen van sportiviteit en een gezonde leefstijl. Het gemeentelijk sportbeleid zal nadrukkelijk de groene buitenruimte benoemen als voorziening voor ongeorganiseerde sporten. We houden rekening met de randvoorwaarden die ongeorganiseerd sporten mogelijk maken.

Voor zover recreatiegebieden qua gebruik en / of bekendheid achterblijven, zijn er kansen om dit onder de inwoners van Barendrecht te vergroten. Ook sportverenigingen en welzijnsinstanties kunnen hierin een rol spelen, door meer gebruik te maken van de groene buitenruimte. Als de groene buitenruimte intensiever wordt gebruikt, heeft dit een positief effect op het algemeen welbevinden en het optimaal benutten van voorzieningen.

Jeugd

Er is in Barendrecht veel aandacht voor jeugd. In mei 2011 is de agenda Jeugd vastgesteld. Deze agenda geeft integraal de speerpunten weer op het gebied van jeugdbeleid. Beleid is erop gericht jongeren veilig en gezond te laten opgroeien. Over participatie van kinderen en jongeren staat in de Externe Strategische Visie:

De gemeente richt zich op een breed scala aan jongerenvoorzieningen, met als doel te voorzien in een goed en kwalitatief aanbod van activiteiten voor jongeren op het gebied van sport, cultuur en muziek.

Het realiseren van ontmoeting tussen jongeren door het realiseren van sport- en cultuuractiviteiten en het organiseren van evenementen is één van de doelstellingen die het college voor deze periode gesteld heeft. De groene buitenruimte kan hierin een rol spelen. Het Zuidelijk Randpark wordt beschouwd als een recreatiegebied waar jongeren de ruimte hebben om bijvoorbeeld te sporten. In dat kader is heeft het toenmalig ministerie van LNV het gebied aangewezen als pilotgebied. Groene randen langs steden bieden mogelijkheden voor jongeren om te sporten en elkaar te ontmoeten. Om het gebruik van dit soort gebieden te bevorderen, is het project 'Uit je stad gaan' dan ook in het leven geroepen. Factoren die in het Zuidelijk Randpark belemmerend werken voor het gebruik door jongeren zijn bijvoorbeeld de matige bereikbaarheid, een gevoel van onveiligheid, maar ook zwerfafval en het ontbreken van voorzieningen (zie ook 5.2).

Een andere manier om jeugd kennis te laten maken met de groene buitenruimte, is door middel van natuureducatie. We leven in een tijd waarin beleving, ervaring en kennis steeds belangrijker worden. Dit kan heel goed samengaan met recreatie in de groene buitenruimte, denk aan een kinderdoepad, natuurspeelbos of het maken van een kanotocht. Ook scouting is een manier waarop kinderen kennis maken met, en avontuur beleven in, de natuur.

Hoofdstuk 5. Recreatie in de groene buitenruimte in Barendrecht

In Barendrecht is het op verschillende plaatsen en op verschillende manieren mogelijk om in de groene buitenruimte te recreëren. Ieder gebied heeft een eigen identiteit en gebruikswaarde. Naast buitengebieden zijn er verschillende parken aangelegd om dichterbij huis in een groene omgeving te kunnen zijn. In dit hoofdstuk zal worden ingegaan op de kenmerken en mogelijkheden van de verschillende recreatieomgevingen in Barendrecht, zodat een profielschets ontstaat van de Barendrechtse recreatiegebieden.

5.1 Zuidrand

De Zuidrand van Barendrecht wordt gevormd door het gebied ten zuiden van de bebouwing van Albrandswaard tot aan de Waal. Hier bevinden zich de Carnisse Grienden, de Oude Maasheuvel, recreatiegebied de Oude Maas, de Zuidpolder, Wevershoek en de Ziedewijdse Polder. Ten opzichte van de omgeving is deze zone de belangrijkste verbinding tussen het Buitenland van Rhoon en recreatiegebied direct ten oosten van Barendrecht, zoals het Waalbos. In de zone bevinden zich een aantal belangrijke knooppunten. Het NRIJ heeft in haar schapsplan een aantal (regionale) knooppunten benoemd die van belang zijn voor de recreatieve infrastructuur. De Koedoodhaven / Oude Maasheuvel is een belangrijk aankomst- en vertrekpunt voor recreatieve activiteiten. Hier stopt de tram vlakbij en bevinden zich parkeerplaatsen. Van hieruit is de hele Zuidrand makkelijk te bereiken. Het gebied rond camping de Oude Maas en de jachthaven is eveneens een belangrijke voorziening in de recreatieve sfeer en als zodanig benoemd door NRIJ.

Deltapoort stelt zich ten doel in het werkingsgebied een samenhangend netwerk van recreatieve routes te bewerkstelligen. Dit is van belang omdat de druk op het recreatieve netwerk toeneemt. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor de Zuidrand van Barendrecht, vooral vanwege het open karakter van het gebied en de verbinding met Buitenland van Rhoon, Wevershoek en Waal en Devel. Inzet voor dit gebied is natuurontwikkeling, versterking van het routenetwerk en uitbreiding van de mogelijkheden voor extensieve recreatie met behoud van de Barendrechtse identiteit. Hierbij een belangrijke rol is weggelegd voor de verbinding met omringende recreatiegebieden. De Kleine Duiker, als centrale plek in de Zuidpolder, kan deze identiteit uitdragen.

Ontwikkelrichting: *met betrekking tot de Zuidrand zetten we in op behoud van het bestaande groengebied. Voor de Zuidrand als geheel kan de verbindende functie van het gebied en het versterken van recreatieve routes worden benoemd als algemene ontwikkelrichting, zonder daarmee richting te geven aan de doorontwikkeling van de individuele recreatiegebieden die zich in de Zuidrand bevinden. Op geschikte locaties wordt particulier initiatief in ruimtelijke zin mogelijk gemaakt, waarbij commerciële functies een verrijking zijn en niet ten koste gaan van de kwaliteit van het aanbod.*

5.1.1 Recreatiegebied Oude Maas

Recreatiegebied Oude Maas is het oudste, bekendste en meest bezochte recreatiegebied van Barendrecht. 95% van de ondervraagde Barendrechtse kent het recreatiegebied, 80% is er het afgelopen jaar geweest. Het is bekend dat het gebied een regionale aantrekkingskracht heeft. Er komen met name veel bezoekers uit Rotterdam-Zuid. Het gebied heeft een parkachtig karakter en ligt ingeklemd tussen de snelweg A29, de Achterzeedijk en de Oude Maas. Er zijn grasvelden, bossen en boomgroepen.

Recreatiegebied Oude Maas is geschikt om te wandelen en te sporten op de trimbaan, zodat het gebied voorziet in de behoefte om sportief bezig te zijn in combinatie met ontspanning. In termen van recreatiemotieven die aansluiten bij dit gebied: gezelligheid en er tussen uit zijn. Bij mooi weer is het een plek voor ontmoeting, om de dag aan de waterkant door te brengen met vrienden of familie op één van de velden. Er bevinden zich een aantal ondernemers, namelijk een pannenkoekenhuis, een sauna, jachthaven en camping de Oude Maas. Camping en jachthaven de Oude Maas is in Barendrecht de enige in zijn soort op een unieke locatie: de onderneming bestaat uit een jachthaven, vaste en toeristische campingplaatsen, recreatiewoningen en camperplaatsen. Hiermee kan de camping toerisme en verblijfsrecreatie in Barendrecht stimuleren. De eigenaar van de camping en jachthaven heeft vergevorderde plannen om het terrein van de jachthaven en camping te verbeteren om op de veranderende vraag te kunnen inspelen, waaronder het bouwen van een nieuwe botenloods en het compleet vernieuwen van de horeca. De gemeente Barendrecht stelt daarbij de voorwaarde dat de recreatieve ontsluiting en bereikbaarheid van de rivieroever gewaarborgd blijven, zodat het geen beperkingen voor recreanten tot gevolg heeft. De herontwikkeling van de camping en jachthaven wordt ruimtelijk mogelijk gemaakt door middel van het bestemmingsplan voor het gebied. Ook bevindt zich in recreatiegebied Oude Maas de Maasoever Spoorweg. Modelbouwvereniging Hoekse Waard verzorgt hier recreatieve treinritjes tussen het pannenkoekenhuis en camping de Oude Maas. De oude spoorbrug in het gebied heeft potentie om een goedbezocht uitzichtpunt te worden. Naast de A29 ligt het bouwdok, eigendom van Rijkswaterstaat. Dit bouwdok wordt gebruikt voor het maken van tunnelelementen.

Het gebied langs de Oude Maas is een regionaal recreatief knooppunt en staat in verbinding met toekomstig recreatiegebied het Buitenland van Rhoon. Er zijn verbindingen met het Buitenland van Rhoon, de Zuidpolder en in oostelijke richting. In de toekomst zal de Groene Verbinding de bereikbaarheid van het gebied vanuit Rotterdam-Zuid verbeteren. Aan het water zijn er mogelijkheden om in de toekomst na te denken over een openbaar vervoersverbinding over water. De Fast Ferry die tussen Rotterdam en Dordrecht zou misschien in de toekomst ook Barendrecht kunnen aandoen. Dit zou een welkome aanvulling zijn op het aanbod aan openbaar vervoer van en naar de Oude Maas. Ook het aanwijzen van camperplaatsen behoort tot een mogelijke ontwikkeling voor het recreatieaanbod in Barendrecht.

Kansen

- Regionale aantrekkingskracht
- Fiets- en wandelverbindingen
- Oude Maasoever onderdeel EHS
- Gebied is ecologisch waardevol
- Recreatief knooppunt
- Particuliere ondernemers in het gebied en mogelijkheden voor ontwikkeling
- Oude spoorbrug
- Mogelijkheden toekomstige waterverbinding
- Scheiding van fietspad en voetpad
- Verbinding met omliggende recreatiegebieden

Knelpunten

- Zeer beperkte bereikbaarheid met openbaar vervoer
- Parkeercapaciteit

Ontwikkelrichting: *recreatiegebied Oude Maas is parkachtig en drukbezocht, ontmoeting en gezelligheid staan centraal. De inrichting van het gebied is gericht op extensieve recreatie, zoals wandelen en fietsen, sociale activiteiten en een gedeelte sport. Het gebied dient zich verder te ontwikkelen op basis van deze kenmerken. Door de druk op het gebied moet rekening worden gehouden met (logistieke) ingrepen die in de toekomst nodig zijn om het aantal bezoekers te kunnen blijven herbergen, bijvoorbeeld op het gebied van ontsluiting en parkeercapaciteit. Mogelijk bieden (kleinschalig) openbaar vervoer en uitbreiding van langzaam verkeersverbindingen mogelijkheden om de toestroom van autoverkeer te beperken. In de toekomst zou een waterverbinding het recreatieve routenetwerk in de richting van de Drechtsteden en Hoeksche Waard kunnen versterken. Om de gebruiksdrukte aan te kunnen zou een apart wandelpad naast het fietspad een goede ontwikkeling zijn. In de Oude Maas zone is ruimte voor ondernemerschap van bestaande ondernemers. Particuliere initiatieven worden in ruimtelijke zin mogelijk gemaakt als het initiatief leidt tot verbetering van de kwaliteit en verrijking van het aanbod.*

5.1.2 Zuidpolder

De Zuidpolder wordt de komende jaren ingericht als natuur- en recreatiegebied, een kwaliteitsimpuls voor het waardevolle groene buitengebied van Barendrecht. Aan de westkant van de Zuidpolder, tussen de bebouwde kom en de Oude Maas, is de eerste 17 ha. landbouwgrond al ingericht als natuur- en recreatiegebied. Het gebied leent zich met name voor extensieve recreatie: recreatie met weinig dynamiek, zoals wandelen en fietsen. De financiering van de inrichting van de overige hectares in de Zuidpolder is door de kredietcrisis onzeker geworden. In het collegeprogramma 2010-2014 is opgenomen dat de Zuidpolder tussen de A29 en Ziedewij een open en groen gebied blijft. Voor de financiering van de inrichting vertrouwen we erop dat we dit kunnen volbrengen met behulp van externe financiering.

De Zuidpolder heeft een uitgesproken open karakter en vormt een belangrijke schakel in het regionale recreatieve routenetwerk. Naast een verbindende schakel in de recreatieve structuur die van west naar oost loopt, vormt de Zuidpolder ook een belangrijke noord-zuidverbinding tussen het woongebied en de Oude Maas zone. De inrichting van het gebied gebeurt in samenhang met recreatieve ontwikkelingen ten westen en oosten van het gebied. Door de combinatie van de inrichting van de Zuidpolder als recreatiegebied, in combinatie met natuurontwikkeling, de Blauwe Verbinding en een duurzame Klimaatbuffer, wordt het in de toekomst een unieke plek. Er ontstaat de mogelijkheid om te genieten van de natuur, op een duurzame manier, die goed past in het extensieve en open karakter van het gebied. Mede dankzij een mogelijke Klimaatbuffer krijgt de natuur de ruimte zich te ontwikkelen. Hierin kan weer worden voorzien in een specifieke vraag: interesse in flora en fauna en opgaan in de natuur. Er worden nu al educatieve kanotochten georganiseerd in de Zuidpolder.

In de Zuidpolder ligt ook 'levend landbouwmuseum' de Kleine Duiker. De stichting beheert een landgoed van 30 ha. De Kleine Duiker spant zich in voor behoud en overdracht van cultureel erfgoed. Op de boerderij is te zien hoe men hier vroeger het land bewerkte, Hollands vee werd gehouden, er is een kinderboerderij, een vlindertuin en de producten van het land zijn er te koop. De Kleine Duiker biedt dagelijks een werkplek voor een aantal cliënten van Humanitas DMH, die hier meehelpen in de verzorging van de dieren en in de moestuin. De Kleine Duiker is onderdeel van de Zuidpolder en vervult hierin een belangrijke recreatieve, educatieve en maatschappelijke functie voor alle inwoners van Barendrecht. De Kleine Duiker maakt het

mogelijk om in de toekomst intensiever aan de slag te gaan met de opkomst van stadslandbouw en vervult een educatieve rol. Naast de Kleine Duiker kunnen zittende pachters op de gronden mogelijke partners zijn voor stadslandbouw en de ontwikkeling van het recreatiegebied. Aan de overzijde van de Kleine Duiker ligt natuurspeelbos Barend Bos.

Kansen

- Klimaatbuffer
- Blauwe Verbinding
- Natuurontwikkeling
- Kleine Duiker
- Natuurspeelbos
- Stadslandbouw / natuurakkers

Knelpunten

- Financiële haalbaarheid

Ontwikkelrichting: *de ontwikkeling van de Zuidpolder staat de komende jaren in het teken van inrichting van het gebied als natuur- en recreatiegebied voor extensieve recreatie zoals wandelen en fietsen. De ontwikkelplannen voor het gebied zijn gestoeld op de recreatiemotieven 'er tussen uit zijn', 'opgaan in de natuur en 'interesse'. De cultuurhistorische functie van levend landbouwmuseum de Kleine Duiker zou eventueel kunnen uitbreiden met activiteiten op het gebied van stadslandbouw. Een Klimaatbuffer is een kans om een duurzaam element in te passen in de ontwikkeling van het gebied en een win-win situatie te creëren. Behoud van het open karakter van het gebied behoort tot de doelstellingen, evenals de verbindende functie tussen oost en west en noord en zuid.*

5.1.3 Wevershoek

Wevershoek is een klein en beschut gelegen recreatiegebied langs de Waal op de grens van Ridderkerk en Barendrecht, dat enkele jaren geleden is uitgebreid. In het gebied zijn enkele watersportverenigingen te vinden: roeivereniging Barendrecht en zeeverkennergroep Brandaen. In de Ziedewijdssepolder ligt aan de oever van de Waal de Barendrechtse kanovereniging Lekko. Er zijn een zandstrandje, ligweiden en speeltoestellen voor kinderen. Het gebied is geschikt voor watersporters, gezinnen met jonge kinderen en jongeren. Gezelligheid en nabijheid zijn bij deze kleinschalige recreatieomgeving de belangrijkste kenmerken of behoeften waarin het voorziet. Het gebied leent zich goed voor een ommetje en ook wordt er veel gebruik gemaakt van het gebied om met de hond te lopen.

Ontwikkelrichting: *recreatiegebied Wevershoek behoud het kleinschalig, beschutte karakter. Behoud van het karakter staat hier voorop.*

5.1.4 Jan Gerritsepolder

De Jan Gerritsepolder, met als middelpunt landschapsheuvel de Oude Maasheuvel, is het meest recente en herkenbare element dat aan de zone langs de Oude Maas is gerealiseerd. Deze polder is jarenlang gebruikt

om slib uit de Rotterdamse haven en de rivier op te slaan. Vervolgens heeft Rijkswaterstaat de polder gebruikt om grond die vrijkwam bij de aanleg van de 2e Heinenoordtunnel te bergen. Rijkswaterstaat heeft het slib afgedekt met schone grond en de polder een recreatieve inrichting gegeven.

De Oude Maasheuvel is circa 25 meter hoog en een mooi uitkijkpunt over de rivier de Oude Maas, de Jan Gerritsepolder, Carnisselande, Rotterdam en de wijde omgeving. De rest van het gebied is ingedeeld in terrassen, die als zonnestralen loodrecht op de heuvel staan. Dankzij de ligging is de Jan Gerritsepolder een geschikte locatie voor ontmoeting en recreatieve uitloop voor inwoners van de naastgelegen wijk. Er loopt tevens een wandelpad langs de rivier. De Oude Maas is vanaf de Jan Gerritsepolder richting Albrandswaard benoemd tot Natura 2000 gebied. Dit betekent dat dit beschermd gebied is op grond van Europese richtlijnen.

Bovenop de Oude Maasheuvel staat het kunstwerk 'Hill, Mirror, Environment'. Dit kunstwerk weerspiegelt de omgeving en haar bezoekers en houdt zodoende de bezoekers van de Oude Maasheuvel letterlijk een spiegel voor. Bovenop de Oude Maasheuvel zijn zitplaatsen gemaakt waar recreanten kunnen genieten van het uitzicht en de omgeving kunnen ervaren. Aan de voet van de Oude Maasheuvel ligt de recreatieplas Gaatkensplas. Hier zijn vogels te spotten en bevindt zich.

Kansen

- Beschermd natuurgebied langs Oude Maas (EHS/Natura2000)
- Ontmoetingsplek
- Uitloop voor naastgelegen wijk

Ontwikkelrichting: *de Jan Gerritsepolder behoudt met de markante heuvel de herkenbare functie en ontwikkelt zich verder als plaats voor informele ontmoetingen en uitlooplegelegenheid voor wijkbewoners. Als de aanleg van het Buitenland van Rhoon vordert, kan de Jan Gerritsepolder zich verder ontwikkelen als regionaal knooppunt, met de tramhalte aan de overkant. Tussen de Koedood en de Gaatkensplas is in de toekomst mogelijk ruimte voor particuliere initiatieven in de recreatieve sfeer.*

5.1.5 Carnisse Grienden

De Carnisse Grienden zijn zogenaamde zoetwater getijdengrienden: ze staan onder invloed van eb en vloed. De Grienden zijn unieke natuurgebieden met bijzondere flora en fauna. Tussen oktober en maart wordt ieder jaar een deel van de grienden geknot. Het wilgenhout wordt nog steeds gebruikt. De Carnisse Grienden bieden verschillende mogelijkheden om te extensief te recreëren, vooral gericht op natuurbeleving. Zo is er een kinderdoepad met opdrachten voor kinderen aan de hand van informatiepanelen in het gebied. In de Carnisse Grienden kan men met verschillende motieven terecht, of het nu gaat om interesse in de natuur of er even tussenuit te zijn. Er zijn in het gebied verschillende mogelijkheden om te fietsen, wandelen, vissen en vogels te spotten. De meeste Barendrechters kennen de Carnisse Grienden, zo blijkt uit het vrijetijdsbestedingsonderzoek, ruim 80%. Onder 55 tot 66-jarigen is dit percentage zelfs 91%. Van de respondenten geeft 54% aan het gebied het afgelopen jaar ook te hebben bezocht.

Carnisse Grienden grenst aan de Rhoonse Grienden en zal in de toekomst in verbinding staan met het Buitenland van Rhooon. De verwachting is dat, na de inrichting van dit 650 ha. grote recreatiegebied, het gebruik significant zal gaan toenemen. Een aandachtspunt hierbij is de bereikbaarheid en de parkeercapaciteit, met name tijdens piekdagen in het weekend en bij mooi weer. Als het Buitenland van Rhooon meer bezoekers gaat trekken, zal een deel daarvan via het zuiden van Barendrecht trekken. Enerzijds is dit een kans vanwege de aanvullende waarde van het Buitenland van Rhooon op de regionale recreatieve structuur, ook voor inwoners van Barendrecht. Anderzijds heeft deze ontwikkeling, vooral op het gebied van bereikbaarheid, ook voor Barendrecht gevolgen. Het is van belang dat de druk op het gebied niet ten koste gaat van de kwaliteit en de belevingswaarde.

Kansen

- Verbinding met Buitenland van Rhooon
- Ecologische waarde
- Opwaarderen werkhaven t.b.v. recreatief gebruik

Knelpunten

- Bereikbaarheid in de toekomst
- Parkeercapaciteit

Ontwikkelrichting: *Carnisse Grienden zal de komende jaren beschermd natuurgebied blijven waarbij behoud en natuurbeleving voorop staan. Het gebied zal zich verder ontwikkelen als plek om er even tussenuit te zijn, als locatie voor educatie en waar mensen met interesse in de natuur terecht kunnen. Er dient in de toekomst rekening te worden gehouden met toenemende druk op het gebied als het Buitenland van Rhooon wordt ingericht. We willen niet dat dit ten koste gaat van de flora en fauna in het gebied en de natuurbelevingswaarde die hier te vinden is. Ook hier geldt, net als bij recreatiegebied Oude Maas, dat ontsluiting en parkeercapaciteit om aandacht vragen.*

5.2 Zuidelijk Randpark

Het Zuidelijk Randpark ligt aan de noordkant van Barendrecht, net boven de A15 en grenzend aan Rotterdam Zuid, en bestaat uit het Clara Kinderbos, de Molenweide, Vrijenburgbos, Vaanbos en Kooiwalbos. Het park is onderdeel van het beheergebied van Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde. In het programmadocument van de Structuurvisie wordt het Zuidelijk Randpark omschreven als stedelijk recreatiegebied met ruimte voor ruige en sportieve activiteiten. Aan de overzijde van de A15 wordt ter hoogte van het Zuidelijk Randpark een geluidswalpark gerealiseerd, dat mede kan fungeren als groene *stepping stone* vanuit Carnisselande naar het Zuidelijk Randpark. De planning is dat het park in het voorjaar van 2012 gereed zal zijn.

Het Zuidelijk Randpark is een groene stadsrand die kan dienen als uitwijkmogelijkheid voor de stedelijke omgeving waarin inwoners van Barendrecht en Rotterdam-Zuid zich bevinden. Uit het vrijetijdsbestedingonderzoek is gebleken dat 63% van de respondenten het Zuidelijk Randpark kent, maar dat slechts 26% het park ook gebruikt. Van de 12 tot 17-jarigen is dit een stuk minder, namelijk 13% en dat terwijl het gebied juist wordt gezien als plek die zich leent voor intensieve recreatie en activiteiten. Er is genoeg ruimte in het park voor verschillende groepen mensen om te sporten, elkaar te ontmoeten en zichzelf te ontplooiën. Bij mooi weer kan er gezwommen worden en is het gebied rond de zwemplassen

een bruisende plek waar ontmoeting centraal staat. In het Zuidelijk Randpark is het op drie plaatsen mogelijk om te zwemmen, waarvan de Vrijenburgplas de grootste en meest bezochte zwemplas is. Bij de Vrijenburgplas bevindt zich tevens de enige horecagelegenheid in het gebied. Er is voldoende ruimte om te voetballen, er kan gezwommen worden en er is een dirtbaan, activiteiten die vooral jongeren aanspreken.

Naast de sportieve ruimte die het gebied heeft, staat de Pendrechtse Molen in het Zuidelijk Randpark, waar een vrijwillige molenaar rondleidingen verzorgt en de molen regelmatig laat draaien. In het Zuidelijk Randpark is ook een manege, deze bevindt zich in de oostelijke hoek van het park.

Het Zuidelijk Randpark heeft een imagoprobleem: het is voor potentiële bezoekers niet duidelijk in welke behoefte het park kan voorzien en hoe uiteenlopend de mogelijkheden zijn. Ook de naam van het gebied, Zuidelijk Randpark, spreekt niet tot de verbeelding en zorgt bovendien voor verwarring over de ligging. In de toekomst zou een nieuwe naam voor het park onderdeel kunnen zijn van imagoverbetering.

Om de regie op deze groene stadsrand en de verschillende initiatieven die er worden genomen te versterken, is het gebied opgenomen in het plangebied van Deltapoort. Bijna alle partijen die op de één of andere manier betrokken zijn bij het Zuidelijk Randpark, zitten ook bij elkaar aan tafel bij Deltapoort. Binnen Deltapoort wordt het oostelijk deel van het park ook wel een stoer snelwegpark genoemd, ook in de Structuurvisie wordt het gebied genoemd als kansrijk voor sportieve en ruige activiteiten: er is ruimte voor wildere activiteiten en ongeorganiseerd sporten, met name in het oostelijk gelegen deel van het gebied. In termen van recreatiemotieven denken we bij het Zuidelijk Randpark vooral aan gezelligheid en uitdaging. Onderwijs en jongerenwerk kunnen het park bij wijze van spreken gebruiken als achtertuin voor hun buitenactiviteiten, maar ook voor natuur- en milieueducatie. Vanuit welzijn en volksgezondheid bezien is het Zuidelijk Randpark een gebied dat kan bijdragen aan het welzijn, ontspanning en de gezondheid van bezoekers, mits de randvoorwaarden hiervoor juist zijn.

Uit je stad gaan

Het gebruik van het Zuidelijk Randpark blijft achter bij de bekendheid van het gebied. Er zijn een aantal belemmeringen die het gebruik van het park beperken. Dit kwam sterk naar voren tijdens het project 'Uit je Stad gaan', een *pilot* van het toenmalig ministerie van LNV. Bij dit project lag de nadruk op het stimuleren van jongeren om meer gebruik te maken van recreatie- en groengebieden, in dit geval het Zuidelijk Randpark. De analyse van de verschillende jongerengroepen laat zich als volgt samenvatten:

- Jongeren geven aan dat de functie van het park niet duidelijk is. Men weet niet goed wat er te doen is, daarom is er geen aanleiding om naar het park toe te gaan. Uit het vrijetijdsbestedingsonderzoek is gebleken dat het gebruik achterblijft bij de bekendheid van het park.
- Door de bijzondere ligging doet het park afgelegen en soms verlaten aan, ondanks het feit dat het erg dicht bij de bebouwde kom ligt. De A15 vormt als het ware een barrière voor een bezoek aan het park. Bovendien ontbreekt duidelijke bebording in en naar het Zuidelijk Randpark.
- Het park roept bij jongeren een gevoel van onveiligheid op, mede omdat er vaak weinig recreanten zijn
- Er ligt veel zwerfafval en hondenpoep
- Er zijn weinig zitplekken
- Jongeren zouden graag meer voorzieningen in het park zien, zoals toilet, horeca en EHBO
- De dirtbaan in het park is nu niet te gebruiken en heeft een opknapbeurt nodig
- Jongeren willen graag sporten, maar er zijn geen voetbaldoeltjes aanwezig

Het *pilot* project 'Uit je stad gaan' van toenmalig ministerie van LNV heeft de aandacht gevestigd op het park en al haar mogelijkheden. Het project loopt door tot en met december 2011, zodat het Zuidelijk Randpark bij het ministerie van EL&I in beeld blijft als voorbeeldgebied voor groene stadsranden. Hoewel de financiële middelen die ter beschikking staan minimaal zijn, is uit het onderzoek wel sterk naar voren gekomen dat het park kansen en potentie herbergt, waarvan een deel ook realiseerbaar is zonder grote budgetten.

Blauwe Verbinding

Naast de bijeenkomsten die zijn georganiseerd in het kader van 'Uit je stad gaan', valt het Zuidelijk Randpark in het plangebied van de Blauwe verbinding. Deze 17 km. Lange waterverbinding tussen Rotterdam-Zuid en de Oude Maas loopt voor een deel door het Zuidelijk Randpark. Als de plassen in het park met elkaar in verbinding komen te staan en er ontstaat een tracé dat doorloopt tot in Rotterdam, heeft dit allerlei implicaties en kansen voor recreatief gebruik van het park. Zo maakt de Blauwe Verbinding het mogelijk om van de Oude Maas naar het Zuiderpark in Rotterdam te kanoën. De oevers zijn interessant voor natuurbeleving en recreatie. Op het moment van schrijven van deze nota is de planvorming in de schetsfase. In het schetsontwerp ligt de nadruk voor het deeltracé Zuidelijk Randpark op recreatie met aandacht voor ecologische meerwaarde aan de randen van het gebied. Dit houdt in dat de inrichting van het Zuidelijk Randpark ten westen van het Vaanplein drastische zal veranderen als de Blauwe Verbinding wordt aangelegd. Dit biedt kansen voor het vergroten van de gebruikswaarde van het gebied.

Bereikbaarheid

Het Zuidelijk Randpark is, mede door de aanwezigheid van de A15 en de spoorlijn, matig bereikbaar vanuit de bebouwde kom van Barendrecht. Het Vaanplein vormt letterlijk een obstakel voor potentiële bezoekers aan het park. Er zijn slechts enkele plaatsen waar men de A15 kan passeren om in het park te komen. Dit leidt er eveneens toe dat het gebied er 's avonds verlaten bij ligt, waardoor het gevoel van veiligheid afneemt. Als het park eenmaal meer bezoekers zou trekken, is de verwachting dat ook het gevoel van veiligheid onder bezoekers zal toenemen.

Visie A15 zone gemeente Rotterdam

De gemeente Rotterdam ontwikkelt een integrale visie op het A15 gebied ten noorden van de Charloisse Lagedijk. In dit gebied, dat zich kenmerkt door ruimte, rust en luwte, is behoud van het karakter het uitgangspunt. In de zogenoemde Waterdriehoek wordt ruimte gecreëerd voor waterberging, luxe woningen en een zorginstelling. Daarnaast zijn er sportcomplexen te vinden, lichte bedrijvigheid en een klein stadspark. Gegeven het gebruik van het Zuidelijk Randpark door inwoners van Rotterdam, is ook hier de vraag op welke manier het Zuidelijk Randpark en de A15 zone elkaar kunnen versterken. Gezien de functies die Rotterdam in de A15 zone beoogt, springen sport en zorg in het oog voor programmatische aansluiting op het gebruik van het Zuidelijk Randpark door inwoners van Barendrecht.

Kansen

- Blauwe Verbinding
- Groene ruimte in sterk verstedelijkte omgeving
- Betrekken van jongeren en maatschappelijke organisaties bij benutten kansen
- Zwemwater
- Viswater
- Clara Kinderbos
- Ongeorganiseerd sporten
- Educatieve activiteiten

- Groene long in stedelijk gebied en afvang fijnstof A15

Knelpunten

- Imago
- Bereikbaarheid: openbaar vervoer en ontsluiting
- Sociale veiligheid
- Gebrek aan voorzieningen

Ontwikkelrichting: voor het Zuidelijk Randpark berust de ontwikkeling de komende jaren enerzijds op de Blauwe Verbinding, die herinrichting van het gebied ten westen van het Vaanplein met zich mee zal brengen. Het Zuidelijk Randpark behoudt haar functie als groene zone in verstedelijkt gebied, waar informele ontmoeting tussen verschillende bevolkingsgroepen mogelijk is. Anderzijds ligt bij de ontwikkeling de nadruk op de mogelijkheden voor intensieve recreatie en de kansen voor jeugd en ongeorganiseerde sport. Deze kansen manifesteren zich met name in het gebied ten oosten van het Vaanplein, waar nog ruimte is voor inrichting en programmering. In het Zuidelijk Randpark zijn het Clara Kinderbos, de zwemplassen en de dirtbaan belangrijke dragers voor de functie ten aanzien van jeugd en bewegen. Een sprekende identiteit zal de komende periode de gebruikswaarde van het park moeten helpen verhogen. Aandachtspunten voor ontwikkeling zijn de bereikbaarheid, sociale veiligheid, imago en gebruikswaarde. Bij de ontwikkeling en het verhogen van de gebruikswaarde van het park zien we kansen om maatschappelijke partners actief te betrekken.

5.3 Wijkparken

Naast de recreatiemogelijkheden in de buitengebieden, zijn er in Barendrecht ook een aantal parken binnen het woongebied. Parken bieden de mogelijkheid om buiten te zijn, zonder daarvoor ver van huis te hoeven. In die zin hebben parken een andere functie dan recreatiegebied buiten de bebouwde kom: over het algemeen gaat men naar een recreatiegebied als men er voor langere tijd op uit trekt en gaat men voor een kortere activiteit, een blokje om, naar een park. Parken zijn laagdrempelig, bieden ruimte voor ontmoeting en evenementen, speelruimte voor kinderen. Kortom: wijkparken zijn er voor iedereen. Een manier waarop wijkparken zich onderscheiden van de groene recreatiegebieden, is de sociale functie: een park bezoekt men vaker alleen en daardoor is de kans op onverwachte ontmoetingen in een wijkpark groter dan in een recreatiegebied, waar men vaak in gezelschap naartoe gaat. Uit het vrijetijdsbestedingsonderzoek 2010 is gebleken dat de bekendheid en het gebruik van parken kansen biedt voor verbetering. Van de respondenten geeft 72% aan het afgelopen jaar wel eens een park te hebben bezocht. Park Buitenoord is bij 66% van de respondenten bekend, het gebruik ligt op 33%. Park Nieuweland en het Riederpark zijn bekend onder respectievelijk 46% en 43%. Ook bij deze parken is het gebruik lager dan de bekendheid, namelijk 19% en 20%. Deze resultaten geven weer dat er kansen zijn om de bekendheid en het gebruik van parken te vergroten. Van alle deelnemers aan het onderzoek vindt 78% dat er in Barendrecht voldoende parken zijn, 9% vindt dat er onvoldoende parken zijn en 13% heeft hierover geen mening. Het park op de spoorwegoverkapping is naast de bijzondere parkfunctie inclusief vlindertuin ook een plaats voor ongeorganiseerde sport met een trimbaan voor hardlopers. 59% kent de stationsoverkapping, het gebruik blijft steken bij 33%. Naast de traditionele wijkparken zijn er andere

groene locaties in Barendrecht die zich goed lenen voor een ommetje. De geluidswallen langs de A29 en de A15 zijn hier voorbeelden van. Op de geluidswal langs de A15 wordt in het voorjaar van 2012 wijkpark Carnissepark aangelegd.

Kansen

- Ontmoeting
- Evenementen
- Nabijheid

Knelpunten

- Gebruik ten opzichte van bekendheid

Ontwikkelrichting: *wijkparken in Barendrecht zijn en blijven een belangrijke voorziening van groen en recreatieruimte dichtbij huis. We zien wijkparken als plaats waar ontmoetingen, ongeorganiseerd sporten en evenementen en activiteiten plaatsvinden, naast de functie van groen en natuur in de buurt. Partners zoals verenigingen, jongeren- en welzijnswork kunnen een rol spelen bij het verhogen van het gebruik van wijkparken ten opzichte van de bekendheid.*

Hoofdstuk 6. Toepassing

In voorgaande hoofdstukken is geschetst welke partijen betrokken zijn bij recreatie in de groene buitenruimte, welke maatschappelijke ontwikkelingen relevant zijn, wat voor Barendrecht de functie van recreatie in de groene buitenruimte is vanuit verschillende beleidsperspectieven en welke kansen en knelpunten er liggen in bestaande natuur- en recreatiegebieden in Barendrecht. Dit hoofdstuk geeft beknopt weer hoe we dit concreet toepassen. Slim omgaan met beschikbare middelen, samenwerking en communicatie staan centraal.

6.1 Financiën

We vinden het belangrijk dat de recreatieve structuur van Barendrecht de komende jaren verder ontwikkeld wordt. Er zijn geen structurele middelen beschikbaar voor de ontwikkeling van nieuwe initiatieven op het gebied van recreatie in de groene buitenruimte. De gemeente Barendrecht neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde en draagt hierin jaarlijks bij, in 2011 een bedrag van € 270.000. Dit bedrag wordt ingezet voor beheer en ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden in de regio IJsselmonde. Zoals is gebleken in hoofdstuk 4, kan de kwaliteit van natuur- en recreatiegebieden in Barendrecht echter ook een impuls krijgen door doelstellingen op andere beleidsterreinen. Het stapelen van doelstellingen en functies leidt tot meer resultaat met minder middelen: infrastructurele ontwikkelingen kunnen door het verbeteren van de bereikbaarheid een bijdrage leveren aan recreatie in de groene buitenruimte, het in ruimtelijke kaders benoemen van kansen voor recreatie in de groene buitenruimte verheldert de gebruikswaarde, particulier initiatief heeft mogelijk meerwaarde voor het aanbod, et cetera. Ondanks bezuinigingen zijn ook binnen samenwerkingsverbanden, vanuit de provincie en stadsregio middelen beschikbaar om natuur- en recreatiegebied te behouden en ontwikkelen. De gunstige ligging van de groene randen in het regionale netwerk van natuur- en recreatiegebieden bieden kansen om hierop een beroep te kunnen doen.

6.2 Samenwerking

Gelet op het ontbreken van financiële middelen, naast de jaarlijkse bijdrage aan het NRIJ, om direct in te zetten ten behoeve van de ontwikkeling van recreatie in de groene buitenruimte, is samenwerking een begrip dat in dit kader centraal staat en blijft staan. Samenwerking intern om doelstellingen zoveel mogelijk af te stemmen, een integrale benadering te kiezen en functies zoveel mogelijk te stapelen. Samenwerking extern om te zoeken naar gedeelde belangen en een gezamenlijk recreatief toekomstperspectief. In regionaal verband is er een gezamenlijk belang om de verstedelijking te compenseren met kwantitatief en kwalitatief hoogstaande natuur- en recreatiegebieden. Intensieve samenwerking bij het ontwikkelen van een aaneengesloten netwerk van recreatiegebieden krijgt o.a. gestalte in Deltapoort. In hoofdstuk 2 en bijlage I staan de externe partners en belanghebbenden op het gebied van recreatie in de groene buitenruimte op een rijtje, welke voor een groot deel in dit gremium zijn vertegenwoordigd. Samenwerking richt zich ook op het maatschappelijk middenveld en burgers om de gebruiks- en belevingswaarde van de groene buitenruimte te vergroten.

6.3 Communicatie

Uit het vrijetijdsbestedingsonderzoek is gebleken dat een aantal recreatieomgevingen (te) weinig bekendheid genieten onder de inwoners van Barendrecht. Daarnaast zijn de ontwikkeling van het fietsknooppuntennetwerk en de uitbreiding van Wevershoek niet optimaal onder de aandacht gebracht. Dit betekent dat niet alle inwoners op de hoogte zijn van de mogelijkheden om in de groene buitenruimte te recreëren en dit dus ook niet doen, terwijl de behoefte er misschien wel degelijk is. Dit wordt bevestigd door het vrijetijdsbestedingsonderzoek. Ook blijkt dat een aantal recreatiegebieden wel bekend zijn, maar

veel minder gebruikt worden door het publiek. Bij een aantal locaties, zoals het Zuidelijk Randpark, weten we dat dit te maken heeft met een gebrek aan identiteit of een onduidelijke gebruikswaarde. Communicatie is een instrument dat we intensiever kunnen inzetten. Ten eerste om burgers te informeren over mogelijkheden en activiteiten, ten tweede kan het bijdragen aan het verbeteren van imago en versterken van de identiteit van de groene buitengebieden, wat een positieve uitwerking heeft op de gebruikswaarde voor de burger. Het inzetten van communicatie als instrument kan via diverse kanalen, bijvoorbeeld de gemeentelijke website, gemeentekrant, sociale media, het maatschappelijk middenveld, het VVV agentschap in Barendrecht, maar ook de communicatie die wordt ingezet ten behoeve van activiteiten en projecten die aan recreatie gerelateerd zijn.

6.4 Kernboodschap

In de loop van deze nota zijn verschillende richtingen gegeven voor de verdere ontwikkeling van recreatieomgevingen in Barendrecht. Deze speerpunten hangen nauw samen met de beleidsterreinen die voor de ontwikkeling van recreatie in de groene buitenruimte relevant zijn. Deze richtingen zijn in onderstaande tabel teruggebracht tot een korte weergave. Deze hoofdlijnen dienen als kader voor toekomstige afwegingen op het brede gebied van recreatie in de groene buitenruimte.

<i>Speerpunt</i>	<i>Gebied(en)</i>
<u>Behoud</u> van groene buitenruimte.	Alle
Inzet op versterking van de <u>regionale recreatieve structuur</u> met daarin recreatieve knooppunten	Alle
De <u>ontwikkelrichting</u> voor de verschillende recreatiegebieden wordt bepaald aan de hand van het gebruik en de behoefte waarin een natuur- en recreatiegebied voorziet (recreatiemotief)	Alle
Om de <u>belevingswaarde</u> van de groene buitenruimte voor de recreant te verhogen, houden we rekening met de factoren die hierop van invloed zijn, zoals schaalgrootte en variatie in het landschap.	Alle
We zetten meer in op het <u>uitdragen en benutten</u> van de kwaliteiten die Barendrecht te bieden heeft op het gebied van recreatie in de groene buitenruimte, deze maken Barendrecht een nog aantrekkelijkere woonplaats.	Alle
De kansen voor ontwikkeling van recreatiemogelijkheden in het groene buitengebied worden <u>ruimtelijk verankerd</u> en benoemd in de Structuurvisie en bestemmingsplannen.	Alle

Ten aanzien van <u>infrastructuur</u> houden we bij toenemende druk op recreatiegebieden en het regionale recreatieve netwerk rekening met de gevolgen die dit heeft voor mobiliteit, bereikbaarheid en parkeer capaciteit	Recreatiegebied Oude Maas, Carnisse Grienden, Jan Gerritsepolder, Zuidelijk Randpark
We stimuleren <u>ondernemerschap</u> in de recreatieve sector, daar waar dat ruimtelijk mogelijk is. Initiatief zal worden beoordeeld op de mate waarin dit aansluit bij de ontwikkelrichting, het aanbod verrijkt en de kwaliteit van recreatieomgevingen verbetert.*	Oude Maas, Zuidelijk Randpark, Jan Gerritsepolder
Het creëren van <u>win-win situaties</u> : bij beleid en maatregelen op het gebied van recreatie in de groene buitenruimte worden doelstellingen en functies waar mogelijk gestapeld.	Zuidpolder (Klimaatbuffer), Zuidelijk Randpark (Blauwe Verbinding, jeugd, sport)
Het gemeentelijk <u>sportbeleid</u> gaat nadrukkelijk de groene buitenruimte benoemen als voorziening voor ongeorganiseerde sporten. We houden rekening met de randvoorwaarden die ongeorganiseerd sporten mogelijk maken.*	Recreatiegebied Oude Maas (trimbaan), Zuidelijk Randpark, stationsoverkapping (trimbaan), Zuidpolder
We gaan het <u>maatschappelijk middenveld</u> intensiever betrekken bij het uitdragen en benutten van de mogelijkheden van de groene buitenruimte van Barendrecht.*	Zuidelijk Randpark, wijkparken, Zuidpolder
We willen <u>kinderen en jongeren</u> met behulp van de kwaliteiten die zich daarvoor lenen kennis laten maken met natuur en groen in de buitengebieden van Barendrecht.*	Zuidelijk Randpark, Carnisse Grienden (o.a. vogels kijken en kinderdoepad), Zuidpolder (Barend Bos)
We gaan de <u>gebruikswaarde</u> van de groene buitenruimte voor jeugd verhogen om door middel van recreatie in de groene buitenruimte een bijdrage te leveren aan de beleidsdoelstellingen ten aanzien van jeugd.*	Zuidelijk Randpark, wijkparken
We zetten proactief <u>communicatie</u> in om recreatiegebieden die qua bekendheid en/of gebruik achterblijven onder de aandacht te brengen en gebruikswaarde te verhogen.*	Zuidelijk Randpark, wijkparken, Zuidpolder, Carnisse Grienden

* Speerpunten waaraan op korte termijn invulling kan worden gegeven.

Geraadpleegde bronnen

- *Actuele maatschappelijke ontwikkelingen* (2011), Sociaal Cultureel Planbureau
- *Barendrecht investeert in ontmoeting – visie op Barendrecht 2025* (2008), Gemeente Barendrecht
- *Barendrecht ziet groen – groenbeleidsplan* (2008), Gemeente Barendrecht
- *Beleidsagenda Jeugd* (2011), Gemeente Barendrecht
- *Bestemming Nieuw Nederland - Een kleurrijk perspectief op de inrichting van de publieke ruimte* (2008), InnovatieNetwerk
- *Bevolkingsprognose 2010-2060*, Centraal Bureau voor de Statistiek
- *Collegeprogramma 2010-2014 Visie, Verbinding en Resultaat!* (2010), Gemeente Barendrecht
- *Gedragscode Flora- en faunawet Gemeente Barendrecht* (2009), Gemeente Barendrecht
- *Het binnenstedelijke buitengevoel* (2000), van den Berg & de Vries, Alterra research instituut voor de groene ruimte
- *Het Tij Gekeerd - Op weg naar een provinciale visie op recreatie en vrijetijd in Zuid-Holland* (2011), Provincie Zuid-Holland
- *Koersdocument RGSP 3* (2011), Stadsregio Rotterdam
- *Kwetsbare ouderen in de praktijk* (2011), Sociaal Cultureel Planbureau
- *Recreatiemotieven en belevingsssferen in een recreatief landschap* (2008), C.M. Goossen, T.A. de Boer, Alterra research instituut voor de groene ruimte
- *Monitoring RGSP2* (2007), Stadsregio Rotterdam
- *Sport: een leven lang. Rapportage sport 2010* (2010), Sociaal Cultureel Planbureau
- *Sportnota 2008-2011* (2008), Gemeente Barendrecht
- *Sportmonitor 2010*, Sociaal Cultureel Planbureau
- *Structuurvisie oriëntatiedocument* (2010), Gemeente Barendrecht
- *Toerisme en recreatie in cijfers 2010* (2010), Centraal Bureau voor de Statistiek
- *Vitamine G: effecten van een groene omgeving op gezondheid welzijn en sociale veiligheid* (2005), Maas, Groenewegen, Verheij, de Vries, van den Berg, NIVEL
- *Vrijetijdsbesteding in Barendrecht 2010* (2010), Onderzoekscentrum Drechtsteden i.o.v. Gemeente Barendrecht
- *Wmo beleidskader 2008-2011 – Ieder mens telt* (2008), Gemeente Barendrecht

Internet

- www.anwb.nl
- www.genietvanzuidholland.nl
- www.groenendestad.nl
- www.pzh.nl
- www.recreatiezuidholland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.stadsregio.info
- www.stichtingrecreatie.nl
- www.vvzvhz.nl
- www.zuidvleugel.nl

Bijlage I Actoren en beleidskaders

Onderstaand overzicht geeft weer op welke manier verschillende overheidslagen omgaan met recreatie in de groene buitenruimte en welke beleidskaders relevant zijn.

Rijksoverheid

Ministerie Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Het ministerie van EL&I, voorheen LNV, bepaalt het beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Recreatie om de Stad (RodS). Afhankelijk van het belang van de regio, wordt er geïnvesteerd in een aaneensluitend netwerk van groen- en recreatie- gebied. De verantwoordelijkheid voor de uitwerking ligt bij de provincies. Bij de formatie van het kabinet in 2010 is het voornemen ontstaan om stevig te gaan bezuinigen op natuur en landschap. Dit zal gevolgen hebben voor de budgetten voor de Ecologische Hoofdstructuur en Recreatie om de Stad.

Ecologische Hoofdstructuur & Natura2000

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden met daartussen ecologische verbinden en vormt de basis voor het natuurbeleid in Nederland. De hoofddoelstelling is het behouden en verbinden van bestaand natuurgebied via verbindingszones. Deze natuurgebieden bieden, afhankelijk van de mate waarin ze toegankelijk zijn, vele recreatiemogelijkheden. Naast de EHS is er het Natura 2000 netwerk, waarbij de nadruk meer ligt op natuurbescherming. De gebieden die hieronder vallen komen grotendeels overeen met de EHS. Natura 2000 is het netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die worden beschermd op grond van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Zowel EHS als Natura 2000 zijn gericht op het behoud van biodiversiteit. In tegenstelling tot Natura 2000 speelt bij de doelstellingen van de EHS ook de belevingswaarde en de recreatieve functie van een gebied een rol.

De realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur staat onder druk vanwege aangekondigde bezuinigingen op natuur door de rijksoverheid. Het kabinet heeft in november 2010 de doelstellingen van de EHS verlaagd en verklaard geen geld meer uit te zullen geven aan de EHS. Nederland heeft een aantal verplichtingen ten aanzien van het Natura 2000 netwerk, omdat dit Europees beleid is. Dit zal meespelen bij het bepalen van de ambities in het kader van de EHS die als gevolg van bezuinigingen komen te vervallen.

Het gebied direct langs de Oude Maas is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Vanaf de Jan Gerritsepolder in de richting van Albrandswaard is de Oude Maas in 2010 tevens benoemd tot Natura 2000 gebied, dankzij de aanwezigheid van bijzondere habitattypen en de aanwezigheid van de noordse wolmuis als habitatsoort voor het gebied. Het gaat in totaal om 16,5 ha Barendrechts grondgebied.

Recreatie om de Stad

Recreatie om de Stad (RodS) is onderdeel van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Het project is opgestart met als doel het voorzien in

behoefden aan dagrecreatieve voorzieningen in stedelijk gebied en het tegengaan van een tekort aan ruimte waar mensen kunnen wandelen en fietsen in het groen. Van belang hierbij zijn verbindingen tussen recreatieve gebieden en voorzieningen, toegankelijkheid en behoefte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de realisatie van doelstellingen. Recreatiegebied Buitenland van Rhoo in de gemeente Albrandswaard is een voorbeeld van een gebied dat mede in het kader van dit project wordt ingericht.

Provincie

Provincie Zuid-Holland

Als het gaat om natuur en recreatie heeft de provincie een belangrijke rol. De Rijksoverheid stelt per provincie een budget beschikbaar voor alle investeringen. Aan de hand van de hoeveelheid te realiseren natuurgebied in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur, heeft iedere provincie een budget beschikbaar. De Rijksoverheid spreekt met de provincies af hoeveel natuurgebied zij moeten realiseren, de verantwoordelijkheid voor de uitwerking ligt volledig bij de provincies. In het hoofdlijnenakkoord Zuid-Holland 2011-2015 zet de provincie Zuid-Holland in op extra investeringen in recreatie om de stad ten behoeve van een gunstig leef- en vestigingsklimaat, ondanks bezuinigingen bij het Rijk.

'Het Tij Gekeerd'

In 'Het Tij Gekeerd' heeft de provincie Zuid-Holland de aanzet gegeven tot het formuleren van de opgaven voor komende jaren ten aanzien van recreatie en vrije tijd. De inzet is het aangaan van de strijd met concurrerende gebieden en het aanstuwten van de economie door middel van recreatief aanbod: het tij keren. De provincie wijst vier kerngebieden aan, waarvan Barendrecht in de zogenoemde stedelijke mozaïek ligt. De nadruk ligt hier op compacte steden met een herkenbare identiteit, die onderling goed met elkaar verbonden zijn door water en openbaar vervoer. De nadruk ligt op diversiteit in het aanbod en verbinding van steden met de groene omgeving.

Provinciale Structuurvisie

De provinciale structuurvisie geeft een ruimtelijke doorkijk naar 2020 en 2040 aan de hand van een aantal hoofdopgaven. De eerste hoofdopgave is een aantrekkelijk en concurrerend internationaal profiel. De tweede opgave is het zijn van een duurzame en klimaatbestendige deltaprovincie. Als derde richt de ontwikkeling zich op een divers en samenhangend netwerk. De provincie Zuid-Holland zet zich verder in voor vitaal, divers en aantrekkelijk landschap en tot slot het verbinden van stad en land. Dit alles gebeurt volgens het principe 'Lokaal wat kan, provinciaal wat moet'.

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur is de provinciale uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur, die tot doel heeft het tegengaan van verlies van natuur- en landschapswaarden.

Stadsregio

Stadsregio Rotterdam Rijnmond

De Stadsregio Rotterdam Rijnmond is een gemeenschappelijke regeling van samenwerkende gemeenten, die voornamelijk op uitvoering gericht is. Als het gaat om natuur en recreatie behartigt de Stadsregio de belangen op regionaal niveau. Het uitgangspunt is een toegevoegde waarde van groen en water voor de kwaliteit van de leefomgeving. De Stadsregio Rotterdam heeft de ambities op het gebied van groen en natuurgebieden vastgelegd in het Regionaal Groenblauw Structuurplan 2. De Stadsregio is samen met de provincie verantwoordelijk voor het RGSP 2.

RR2020

In het Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam 2020 is een planning voor alle gemeenten die bij de Stadsregio Rotterdam zijn aangesloten. In de vijftien jaar die dit plan beslaat ligt de nadruk op kwaliteit, variatie en tempo. Kwaliteit staat voor de eisen die worden gesteld aan infrastructuur, het milieu en het landschap. Met variatie wordt bedoeld op economische dragers en woningbouw. Tempo staat voor de snelheid waarmee maatschappelijke ontwikkelingen kunnen worden gevolgd. De kwaliteit van de leefomgeving ten opzichte van toenemende verstedelijking speelt een centrale rol in RR2020. Tegenover verstedelijking moet evenredig natuur en groen gebied staan, waar mensen tot rust kunnen komen. Het aanpakken en aanleggen van natuur- en recreatiegebieden is onderdeel van het tienpuntenplan in RR2020.

Regionaal Groenblauw Structuurplan 2 (RGSP 2)

Het doel van het RGSP 2 is het aansturen van het groenbeleid en recreatief beleid in de regio om tegemoet te komen in de toenemende vraag naar groen en water in de buurt van de stad. Stadsregio Rotterdam en de provincie Zuid-Holland werken samen ten behoeve van de ontwikkeling van recreatief groen in de regio Rotterdam en hebben drie regioparken aangewezen die kunnen voorzien in de recreatieve behoefte: groene gebieden, dicht bij de stad, die goed bereikbaar zijn.

De gebieden zijn in het RGSP 2 benoemd en met elkaar verbonden om de druk van de vraag te kunnen spreiden en tegelijkertijd te zorgen voor een gevarieerd aanbod dat aansluit op de vraag. Regiopark IJsselmonde (de grotere groengebieden op IJsselmonde) is één van de gebieden in het RGSP 2, met o.a. de Oude Maas en het Zuidelijk Randpark in Barendrecht. De Jan Gerritsepolder is vanwege de ligging een potentieel recreatief concentratiepunt. Een recreatief concentratiepunt is een punt waar recreatieve functies gebundeld zijn en waar logistieke voorzieningen aanwezig zijn. De Oude Maasheuvel is centraal gelegen en geeft uitzicht op de polder en de Oude Maas. In 2011 wordt gewerkt aan RGSP 3, een herziening van RGSP 2 naar aanleiding van een evaluatie. In het Koersdocument dat hieraan ten grondslag ligt, is de evaluatie van RGSP 2 uitgewerkt tot een aantal aandachtspunten voor recreatie: de wensen van

de recreant vragen om een kwaliteitsslag van recreatiegebieden, er dient meer rekening te worden gehouden met uiteenlopende wensen van recreanten, er is behoefte aan goede stad-landverbindingen en een aantrekkelijk routenetwerk voor wandelaars en fietsers, communicatie over recreatie moet eenduidiger en de toeleiding naar recreatieve functies moet duidelijker.

Deltapoort

Deltapoort is het gebied tussen Rotterdam en Dordrecht. Het gebied is verrommeld. In februari 2010 is ingestemd met de ambitie om het gebied recreatief aantrekkelijker en toegankelijker te maken en gelijktijdig de economische ontwikkeling te stimuleren. Park Deltapoort moet bestaande gebieden met elkaar verbinden en een sterk recreatief netwerk vormen van routes en knooppunten. Een aantal geplande en lopende projecten die een bijdrage leveren aan het recreatief netwerk op IJsselmonde, zijn aangemerkt als quickwins. Hieronder vallen ook de inrichting van de Zuidpolder, het versterken van de regie in het Zuidelijk Randpark ten behoeve van robuuste stadsranden en de potentie van het bruggenhoofd bij de Oude Maas als recreatief aantrekkelijke locatie.

In de Stuurgroep Deltapoort werken de volgende partijen samen: de gemeenten Rotterdam, Dordrecht, Ridderkerk, Hendrik Ido Ambacht, Zwijndrecht en Barendrecht, de provincie Zuid-Holland, de Stadsregio Rotterdam, de Regio Drechtsteden, het Havenbedrijf Rotterdam, het Recreatieschap IJsselmonde, het Waterschap Hollandse Delta en de ministeries van EL&I en I&M.

StedenbaanPlus

StedenbaanPlus is een integraal programma voor ruimtelijke ontwikkeling en hoogwaardig openbaar vervoer in Zuid-Holland. Het programma verbindt wonen, werken en recreëren. Deelnemende partijen hebben afspraken gemaakt over het bewerkstelligen van hoogwaardige openbaar vervoersverbindingen en de ontwikkeling van stationsgebieden. Voor Barendrecht betekent dit onder meer dat de intensiteit waarmee treinen het station van Barendrecht zullen aandoen gaat toenemen.

Metropoolregio

De regio's Rotterdam en Den Haag herbergen samen 3 miljoen inwoners en liggen 20 kilometer bij elkaar vandaan. De *daily urban systems* van deze twee steden, de gebieden waarin de dagelijkse (woon-werk) activiteiten van mensen plaatsvinden, laten een sterke overlap zien. Bovendien functioneren een aantal voorzieningen en sectoren als de slagader voor de economie concurrentiepositie van het gebied en het hele land: de havens van Rotterdam, Rotterdam Airport, universiteiten, specialistische culturele instituten en infrastructuur zijn slechts enkele voorbeelden. Om de kansen van deze kwaliteiten meer te benutten met het oog op de concurrentiepositie van de regio, hebben de stadsregio's Rotterdam en Den Haag afgesproken de handen ineen te slaan en de krachten te bundelen. De ambities van de samenwerking hebben verschillende thema's, waaronder cultuur, sport en landschapsontwikkeling. Het is de bedoeling de

waarde van het gebied ook te verhogen door de groene gebieden in het Delflandgebied te verbeteren en met elkaar te verbinden. Deze ambitie biedt kansen om ook de recreatieve routes en het netwerk van gebieden op IJsselmonde hierop te laten aansluiten.

Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Het Koepelschap is een gemeenschappelijke regeling waarbinnen de gemeenten van de Stadsregio Rotterdam samenwerken voor het beheer van buitenstedelijke groen- en recreatiegebieden. Naast de stadsregio nemen ook de provincie Zuid-Holland en de gemeente Zwijndrecht deel.

Regionaal en lokaal

Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde

Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ) heeft in Barendrecht het Zuidelijk Randpark, de Oude Maas zone, de Jan Gerritsepolder, Wevershoek, Carnisse Grienden en, na inrichting, de Zuidpolder in beheer. Het schap heeft onder meer tot doel om binnen het werkingsgebied de recreatieve en toeristische waarde van gebieden te beschermen en verbeteren. Concentreren en verbinden worden tot 2020 de kerndoelstellingen van het NRIJ. Speerpunten zijn het ontwikkelen van regionale en lokale knooppunten en het verbinden van die knooppunten. Hiermee wordt beoogd de samenhang van recreatiegebieden in de regio te bevorderen. Het Buitenland van Rhoo in Albrandswaard en de Blauwe Verbinding tussen de Oude Maas en het Zuiderpark in Rotterdam zijn voor het NRIJ de komende jaren de meest in het oog springende ontwikkelingen als het gaat om nieuw groen. Deze projecten zullen van grote invloed zijn op het aanbod in het werkgebied van NRIJ. In Barendrecht zijn regionale knooppunten te vinden langs de Oude Maas, bij de Oude Maasheuvel en het Vrijenburgerbos. Dit betekent concreet dat investeringen in de recreatieve infrastructuur zich vanwege de goede ligging en bereikbaarheid zullen toespitsen op deze regionale knooppunten. Tussen de knooppunten ligt de nadruk op het creëren van hoogwaardige verbindingen. De markt wordt door NRIJ steeds meer gezien als ontwikkelpartij, waarbij de gemeente de ruimtelijke kaders bepaalt.

Groenservice Zuid-Holland

Groenservice Zuid-Holland (GZH) is opgericht als gevolg van samenwerking tussen verschillende Zuid-Hollandse recreatieschappen. GZH werkt in opdracht van recreatieschappen, zoals NRIJ, aan het beheer en de inrichting van recreatiegebieden. In het hoofdlijnenakkoord van de provincie staat dat GZH zal worden verzelfstandigd. Daarnaast meldt het hoofdlijnenakkoord een positieve houding ten opzichte van maatschappelijke en commerciële initiatieven, zolang die niet een beperkende uitwerking hebben op de toegankelijkheid van recreatiegebieden.

Gemeente Rotterdam

De gemeente Rotterdam is een gesprekspartner vanwege de aangrenzing van deze grote stad aan Barendrecht. Diverse ontwikkelingen, zoals de Blauwe Verbinding en het pilotproject 'Uit je Stad gaan', maken van

Rotterdam een logische samenwerkingspartner op het gebied van recreatie en vrije tijd. In deelgemeente Charlois ligt het vernieuwde Zuiderpark met o.a. een avontureneiland en evenemententerrein. Het is van belang om in het Zuidelijk Randpark overlap met functies in het Zuiderpark tegen te gaan, maar de parken elkaar juist zoveel mogelijk te laten aanvullen. Tevens fungeert de groene buitenruimte van Barendrecht als uitloopgebied voor Rotterdammers. Met de komst van de fietsverbinding zal deze functie van Barendrecht als 'achtertuin' van Rotterdammers verder toenemen. De gemeente Rotterdam ontwikkelt een visie op het gebied rondom de A15. Dit gebied grenst aan het Zuidelijk Randpark in Barendrecht. Regelmatig overleg met de gemeente Rotterdam draagt bij aan afstemming, zodat het aanbod niet te veel op elkaar gaat lijken en de eigen identiteit van de gebieden behouden blijft.

Gemeente Albrandswaard

In de gemeente Albrandswaard wordt een 600 ha. groot natuur- en recreatiegebied het Buitenland van Rhoon ontwikkeld. Tussen Rhoon en de Oude Maas vormt zich de komende jaren een natuur- en recreatiegebied met een landelijk karakter. De karakteristieke, open sfeer van het polderlandschap vormt de basis voor de inrichting van het gebied. Het project wordt getrokken door de provincie Zuid-Holland, in samenwerking met de gemeente Albrandswaard.

ANWB

De ANWB is als belangenbehartiger een belangrijke nationale speler op het gebied van mobiliteit, vrije tijd en toerisme. De ANWB pleit voor bereikbare recreatiegebieden en kwalitatief hoogwaardige groene ruimte. In 2010 stelde de ANWB, samen met FPG, De Nationale Landschappen, LTO, Natuurmonumenten, NPN, RECRON en Staatsbosbeheer het manifest "Natuur, landschap en economie in een vitaal platteland". In dit manifest benoemen de partijen de waarde en het belang van het landelijk gebied en pleiten zij voor meer samenhang om beleidsdoelen te kunnen realiseren.

VVV

Sinds maart 2010 heeft Barendrecht een VVV agentschap in het gemeentehuis. Hier is toeristische informatie verkrijgbaar en zijn cadeaubonnen te koop. Het agentschap voorziet in de behoefte aan informatie over de recreatiemogelijkheden in Barendrecht. Het VVV agentschap valt onder VVV Zuid-Holland Zuid. Op de website staan de recreatiegebieden, recreatieve routes en voorzieningen in Barendrecht opgesomd naast die van de Drechtsteden, Hoeksche Waard, Alblasterwaard en Vijfheerenlanden. Hierdoor wordt goed zichtbaar dat de recreant vanuit Barendrecht ook makkelijk naar bijvoorbeeld de Hoeksche Waard kan uitwijken: de Hoeksche Waard, één van de twintig Nationale Landschappen in Nederland, is per fiets vanuit Barendrecht goed bereikbaar. Het positieve effect van aansluiting bij de regio Zuid-Holland Zuid van de VVV werkt twee kanten op: zowel voor recreanten uit Barendrecht die zich willen oriënteren op de regio als voor potentiële recreanten uit de regio Zuid-Holland Zuid die Barendrecht bezoeken.

GEMEENTEBARENDRECHT

Bijlage II Overzichtskaart

